

MUSH

magasin 2022

Mush
Synnfjell

7. – 9. januar 2022

LARS MONSEN
FEMUND LODGE
FEMUNDLODGE.NO

KONSERTER FEMUND LODGE 2022

Lørdag 25. juni kl. 20:00

TRINE REIN

med fullt band

18 års aldersgrense - www.billettservice.no 495,- inkl. avgifter

Lørdag 9. juli kl. 20:00

VESTLANDSFANDEN

18 års aldersgrense - www.billettservice.no 495,- inkl. avgifter

Lørdag 23. juli kl. 20:00

VIOLET ROAD

18 års aldersgrense - www.billettservice.no 495,- inkl. avgifter

femundlodge.no

FEMUND
LODGE
FEMUNDLODGE.NO

Femundveien 3645
2446 Elgå
Norway

STØTT MUSH SYNNFJELL – BRUK VIPPS

Hundegruppa i Torpa Idrettslag er arrangør av MUSH Synnfjell og Synnfjell Rundt. I tillegg drifter vi Camp Halden og et stort løype-nett for hundekjøring hele vinteren. Dette koster. Vi jobber iherdig med å sikre økonomien hele året, gjennom dugnader, søknader på offentlige midler og samarbeid med sponsorer. Men drift og vedlikehold av utstyr og brakker på Camp Halden krever sitt.

Send gjerne et bidrag til
VIPPS NR 71121

ANSVARLIG UTGIVER

Torpa Idrettslag

ANSVARLIG REDAKTØR

Eli Vogt Godager
elivg@online.no

ANNONSESALGANSVARLIG

Marianne Hamre
mariannehamre60@gmail.com

REDAKSJONSMEDLEM & GRAFIKER

Anne Hilde Taraldstad
taraldstad.design@gmail.com

REDAKSJONSMEDLEMMER

Øistein Sørensen
Nina Noss
Anne Cathrine Fossum Endrerud

TRYKK

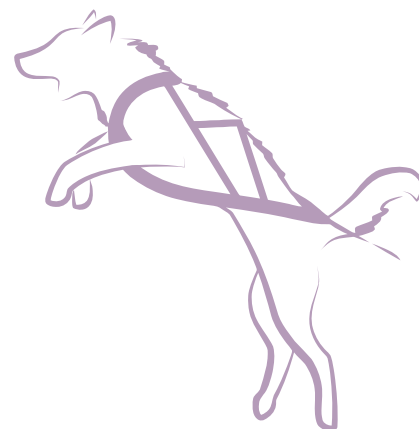
Land Trykkeri

OPPLAG

3 500

FORSIDEFOTO

Henrik Vikse

INNHold

- 4 Takk til våre samarbeidspartnere
- 4 Redaksjonelt
- 5 Program
- 6 Norge på tvers - MUSH-vorspiel
- 8 Ny hall og skole i Torpa
- 9 Nybyggere på gamle tomter
- 12 Austfjordneset - et år på Svalbard
- 16 Dokkadeltaet nasjonale våtmarkssenter
- 18 Nordre Land Røde Kors
- 20 Hundesportens IT-support
- 22 Hva skal til for å stille til løp?
- 24 Det gode hundeliv for liten og stor
- 26 Er dette oppskriften på rekruttering?
- 28 10 år med MUSH Synnfjell
- 33 Varde IL Trekkhund – Familiedag
- 34 Nordlandshest i Vestergarda
- 36 Løypa rundt
- 38 Hello Musher! Magazine
- 40 Fra storbyen tilbake til odelsgården i Torpa
- 42 Lunde- og buhund - truede hunderaser
- 44 Skolmen bro - gjenoppbygging
- 46 Appetitt - mye mer enn høyt energiinhold
- 48 Johanne Sundby - hundekjører og professor
- 50 Snertingdal Ysteri
- 52 Sjusjøen Husky Tours
- 54 Å finne roen på "Roli" - Heidis yoga

TAKK TIL VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE!

Samarbeid er alltid en god ting og generelt skaper det glede og motivasjon i livet når samarbeid fungerer. Det gir vekst. For alle oss i MUSH Synnfjell er samarbeid med andre aktører avgjørende for å lage løp og folkefest i Synnfjellet.

Noen av våre samarbeidspartnere bidrar med sponsormidler, andre bidrar med varer og tjenester. Begge deler er av stor betydning for oss. Vi er heldige og har gjennom alle årene siden løpet ble arrangert for første gang i 2013 hatt Appetitt med på laget, i 2022 for andre gang også med førpremier. Det setter vi stor pris på.

Å lage gode løyper er noe av det viktigste i et hundeløp. Hjelper lite med fine startnumre hvis det ikke er gode spor for kjøerne. Motorspeed på Lillehammer har i alle år lånt oss ekstra snøscootere i forbindelse med løpet. Dette har gjort at vi har kunnet

sende ut godt med mannskaper for å skape de beste sportslige rammer vi klarer.

Også i år vil vi takke Non-stop dogwear for uttrekkspremier, seks i tallet.

Dokka Bilco låner oss ATVer for bruk på sjekkpunkt Halden. Det letter de frivilliges innsats hele helga. Og kjøper du ei pølse er lompene gitt av Engers lefsebakeri. 800 i tallet.

MUSH Synnfjell har etablert et samarbeid med Femundløpet. Vi lager i år et nytt løp på ca 400 km, MUSH Synnfjell EXTRA, for å gjøre det mulig for kjøere å kvalifisere seg for Femundløpets lengste distanse, F650. Vi er laboratorium for nye teknologiske løsninger, slik at feil og mangler kan oppdages og rettes før Femundløpet arrangeres en måneds tid seinere. I tillegg samarbeider vi rundt utgivelse av magasin. Sammen bli vi bedre.

MUSH Synnfjell og Synnfjell Rundt er denne gangen terminfestet i Norges Hunde-

kjørerforbund.

Ringerike Trekkhundklubb tok i 2020 initiativ til etablering av en breddecup innen langdistanse hundekjøring. Dessverre ble 2021-sesongen slik den ble, med avlyste løp. Men vi håper og tror at 2022 blir året der cupen kan gjennomføres som planlagt for første gang. MUSH Synnfjell er med. Et viktig samarbeid for å fremme langdistanse hundekjøring.

Vi er mange frivillige som jobber med løpet gjennom høsten og enda mange flere frivillige som bidrar til at løpshelga blir en kjempeopplevelse for alle som er involvert.

NB: Når magasinet går i trykken er vår søknad om støtte fra Innlandet Fylkeskommune fremdeles under behandling.

Torpa Idrettslag og organisasjonskomiteen for MUSH Synnfjell takker sponsorer og samarbeidspartnere for at dere er med på laget!

REDAKSJONELT

Så er vi her igjen. Du sitter med det syvende MUSH magasinet i hånda. Nok en gang er vi stolte av produktet og håper det er til glede for alle våre lesere. I saken om MUSH Synnfjell sin 10 år lange historie kan du også lese litt om utviklinga fra vårt lille programhefte i 2014 og fram til årlig utgivelse av magasin.

Magasinet er en fin måte å spre kunnskap om hundekjøring og regionen på.

Siden slutten av august har redaksjonen vært i arbeid, enten med skriving av saker, innhenting av saker vi ønsker oss fra andre og ikke minst salg av annonser. Uten annonser, intet magasin. Tusen takk til alle som støtter løpet og utgivelsen gjennom å kjøpe

annonseplass. Et lite overskudd på magasinet styrker MUSH Synnfjells totale økonomi.

Det kommer færre og færre trykte publikasjoner, vi tenker allikevel at jo, et trykt magasin skal vi lage. Ikke alle liker like godt å lese på skjerm, og mange gjør det ikke i det hele tatt. Ikke samme kosen å sette seg ned med PC'en for å lese et blad, tror vi... Magasinet gjør MUSH til mer enn et hundeløp, det gjør at arrangementet varer mer enn ei helg. Magasinet ligger hist og her og leses og blas i over en lengre periode.

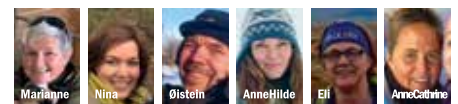
I år har MUSH Synnfjell som nevnt etablert et samarbeid med Femundløpet. Femundløpet skal også utgi magasin og her vil vi dele på det hunderelaterte stoffet.

Idébanken ble ikke tom i år heller og før vi har fått et magasin i trykken er vi i gang med idelista for 2023.

Takk til Land Trykkeri AS for godt samarbeid gjennom alle år!

God lesning!

Redaksjonen har bestått av Marianne Hamre, Nina Noss, Øistein Sørensen, Anne Hilde Taraldstad, Anne Cathrine Fossum Endrerud og Eli Vogt Godager.

PROGRAM MUSH 2022

FREDAG 07.01.22

18:00 – 21:00 Parkering av hundebiler og åpen innsjekking

20:00 Vorspiel på Nørstelikjellern - vår lokale pub

Se omtale om foredragsholderne på side 6

LØRDAG 08.01.22

08.00 Innsjekkingen åpner

10:30 Infomøte for kjørerne arrangeres på Sjekkpunkt Halden

12.00 *START Synnfjell Rundt*

13.00 *START MUSH Synnfjell og MUSH Synnfjell EXTRA*

15.00 – 17:00 *MÅLGANG Synnfjell Rundt*

18:00 – 21:00 De andre kjørerne ankommer Sjekkpunkt Halden

DET VI BLI SALG AV MAT OG DRIKKE I HALDEN FRA KL. 10.00 LØRDAG OG UTOVER HELE KVELDEN.

VI GLEDER OSS TIL Å LAGE FOLKEFEST MED AKTIVITETER FOR BARN, DET BLIR HUNDEKJØRING FOR BARN, SKIRENN, AKING OG KANSKJE MERE TIL

24:00 Kjørerne ankommer Sjekkpunkt Fløyterdammen

SØNDAG 09.01.22

09:00 Forventet *MÅLGANG MUSH Synnfjell* - Tidligst 09:00 og utover

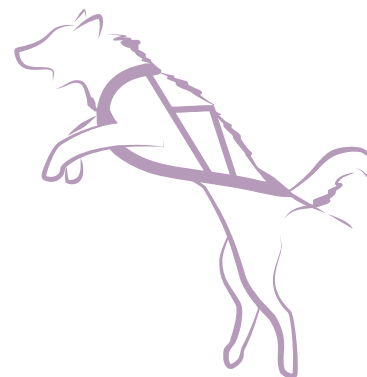
VI PLANLEGGER FOR AT DET SKAL VÆRE MULIG Å FÅ KJØPT KAFFE, MINERALVANN OG ENKEL MAT VED MÅLGANG SØNDAG MORGEN.

KJØRERNE I MUSH SYNNFJELL EXTRA FORVENTES Å KOMME I MÅL MANDAG 10.01.2022 PÅ ETTERMIDDAGEN PÅ SJEKKPUKT HALDEN.

FØLG MED PÅ GPS-TRACKINGEN OG VÅRE HJEMMESIDER

www.mushsynnfjell.no

FOR OPPDATERT INFO OG TIDER I LØPET AV LØPSHELGA!

ANNONSE

Appetit

NORWEGIAN SUPER PREMIUM FOOD

NORGE PÅ TVERS MED 20 HUNDER

Fredag 07.01.22 ønsker vi velkommen til MUSH-Vorspiel på Nørstelikjeller'n, vår lokale pub fra kl. 20.00. Velkommen til hundekjørere, handlere, frivillige, hyttefolk og alle som bor her.

Her blir det foredrag med Simen Bækken og Jan Kåre Heiberg som i 2020 gjennomførte en helt spesiell tur på 800 km sammen med 20 hunder. Norge på tvers. Starten gikk fra svenskegrensa øst for Femund og turen endte på Stadlandet.

Simen og Jan Kåre har også hver sin hjertesak som de satte fokus på: #kjennet-ter og #mentalhelsethese - samlet under overskriften #tabutarliv.

Mange møter langs veien ga mulighet for samtaler og oppmerksomhet om disse viktige sakene. Hundekjøring er for folk flest ofte forbundet med løp som Femundløpet eller Finnmarksløpet. Med denne turen viste Simen og Jan Kåre at det er mulig (og viktig) å sette hundekjøring inn i en større sammenheng.

Kom og hør om denne spesielle reisa og hva de har fått til!

MUSH-VORSPIEL!

kl 19:00

Nørstelikjeller'n pub
Nord-torpvegen 1375

I kjellern hos Nærbutikken

ANNONSE

DYREFOR.no

Potesokker – dekken – hundemat mm.

post@dyrefor.no / tlf. 977 85 355

"RELEASE YOUR DOG'S POTENTIAL"

Høykvalitets utstyr for hund og eier.
Testet av hundekjørere i verdensklasse.

Non-stop
dogwear

www.nonstopdogwear.com

LAND DYREKLINIKK

Dyrlegene
Guro Byfuglien & Anita Lund

Assistent
Heidi Havnås & Inger Fredlund

Storgata 47
2870 Dokka

Tlf: 61 11 15 09 eller 41 23 49 33

ÅPNINGSTIDER

man. – ons. 09 – 16 torsdag 14 – 20 fredag 09–16

Vi fører både
katte- og hundemat
fra HILLS

Besøk våre hjemmesider
www.landdyreklinikk.no

LIE BYGG & TAKST AS

Medlem av

TAKSERING AV FAST EIENDOM

Hytte • Bolig • Leilighet
Landbrukseiendom • Næringseiendom
Verdivurdering • Tilstandsanalyse
Boligsalgsrapport • Skadetaksering • Skjønn

Ta kontakt med oss for en takst:
Lie Bygg & Takst, Bjørkelykkja 46, 2870 Dokka
e-post: post@lietakst.no
www.lietakst.no

MORTEN LIE
Tlf. 412 91 275

TOR HÅKON SCHJØRLIEN
Tlf. 470 43 802

MAXBO

Dokka

Maxbo
Dokka
Voksgata 11
2870 Dokka
Tlf.: 61 11 25 10
man - fre 7-17 (9-14)
maxbo.no

Lokaltrykkeriet for hele regionen

Vi trykker det du trenger..
også skilt og bildekor

John Egil

Gaute

Marita

Trond

Land Trykkeri as

- få det trykt i Land du også!

Heimskogen 24, 2870 Dokka
www.landtrykkeri.no
61 11 00 70

Daglig kjøring Gjøvik, Land, Toten

Haraldsen Auto

www.haraldsenauto.no

HARALDSEN AUTO AS
Storgata 54, 2870 DOKKA
TEL: 61 11 33 40

SALGSDELING
Man - fre : 09.00-16.00
Lør : Etter avtale

VERKSTED
Man - fre : 07.30-16.00
Lør : Stengt

Haraldsen Auto AS er autorisert MECA-verksted. Det betyr at vi i tillegg til å være merkeverksted for Mitsubishi, også er serviceverksted for alle andre bilmerker. Vi har kompetansen til å gjøre det beste for akkurat din bil – og din lommebok.

EU-KONTROLL
1400,-

TORPA BARNE &
UNGDOMSSKOLE

NY HALL OG SKOLE I TORPA

Den 10. desember overtar Nordre Land kommune offisielt det nye skolebygget i Torpa. Etter lange måneder i midlertidige lokaler preget av pandemi og en annerledes hverdag gleder elever og ansatte seg til å flytte inn og ønske velkommen på nyåret i 2022.

Tida i midlertidige lokaler har for mange vært lang, og det har vært godt for elever og ansatte å se «dimmelenka» krympe sakte, men sikkert etter som ukene har gått denne siste høsten. Løftet denne nye skolen gir for kommunen og bygda er stort. Ikke bare for skole, men for lag og foreninger som kan benytte seg av både flerbrukshall som troner i størrelse i forhold til den gode gamle gymsalen fra 1968, gode øvingslokaler og lydisolerte rom i og rundt allrommet på skolen, flunkende nytt terapibasseng med flott garderobeanlegg og et inne- og uteområde som bærer preg av gode løsninger, moderne tenking og god plass.

Bygget ruver i seg selv, men med sitt flotte ytre i tre med store glassflater og godt opparbeidet uteområde står den nye skolen godt i landskapet.

Kontorer og administrasjon finner man i blokka vendt mot Synnfjellet, og utsikten over matpakka på personalrommet blir ikke å forakte utover nyåret. Første etasje vil huse bibliotek og et stort flott allrom med amfi, SFO og kjøkken. I kjelleren finner man spesialrom som naturfag, sløyd og tekstil, og siden terrenget er som det er så åpner rommene seg ut mot dagslys i store flater.

I søndre fløy vil de eldste finne sine klasserom, og for ungdomstrinnet finner vi i tre store luftige rom med tilhørende grupperom i øverste etasje. Musikkrom ligger rett under vegg i vegg med allrommet.

I den gamle mursteinsblokka vil de minste befinne seg i første etasje og mellomtrinnet på toppen. Store gode rom, en vil ikke kjenne seg igjen om en som tidligere elev ramler innom utpå vinteren når skolen offisielt skal innvies. For en fest det skal bli!

Tekst og foto: Anne Hilde Taraldstad

Nybyggere på gamle tomter

Utsikten fra den nye hytta er stor og flott - Vidsyn er et navn med rette.

Vidsyn er det og Vidsyn skal hytta hete. Sørendingen Ingunn og Asle Kåre From fra Sandefjord bygger hytte på nydelig utsiktstomt, på Kåres mors familiegård, Jøranlid i Vestergarda.

Her har Kåre sparket i grusen fra han gikk i bleie. Han har mange gode barndomsminner herfra. 6 år gammel tok han toget fra Sandefjord via Oslo til Dokka alene, der møtte bestefar ham. Etter hvert traff han Ingunn som ble med, og også hun ble glad i plassen, bygda, menneskene, livet og naturen her. De er en del av bygda.

Nå realiserer de sin egen hyttedrøm på gamle tomter. Området er flott med nærhet til Synnfjellet. Her er det mange fine merke tur- og sykkelstier, sommer som vinter. Det er koselige fiskevann med tilrettelagte rasteplasser. Ingunn spiller inn med glimt i øyet, at grusveiene her omkring er fine for trening til ekspedisjoner. De har trukket mangt et bildekk etter seg før Himalayatur.

Hytta er midt i smørøyet for fot- og sykkel-turer, skiturer, fisketurer, jakt, fiske og børsanking. Det er kort vei til flere andre attraktive utfartssteder, f. eks Jotunheimen, Per Gynts rike med spel på Gålå, Lillehammer, lokal landhandel på Nørstelien, i Fagerlund og Torpa hjemmebakkeri.

Nordre Land kommune ga dem god veiledning i søknadsprosessen, og saksbehandling gikk raskt. De valgte en hytte fra Norgeshus som de tilpasset noen egne ønsker med hjelp fra Rønningen Bygg-tjenester AS. De har lagt vekt på å bruke lokale tjenesteytere. Nærmeste bygdenabo, Robin Klopp, står for tømringen og er sikret kort arbeidsvei under prosjektet. Entreprenør Ole Granseth sørget for grunnarbeidene. Elektriker og rørlegger er valgt fra Nord-Torpa.

Klarsyn har de også vist ved sine valg!

Hytta Vidsyn under oppføring.

Ingunn og Asle Kåre gleder seg til hytta er klar.

Tekst og foto: Nina Noss

Handler – en som hjelper hundekjøreren enten på kennel og/eller på løp. Bor ofte hos hundekjøreren og får kost og losji. Man blir som oftest ikke rik av å være handler, men man blir rik på opplevelser og læring. På løp er det handleren som kjører følgebil, organiserer og fikser alt, bortsett fra stell av hundene. Det må hundekjøreren stå for selv.

Alaska husky – den typen hunder som oftest brukes til langdistanse hundekjøring. Har sin opprinnelse fra trekkhundkenneler i Alaska. Der ble hundene avlet på trekkegenskaper og de hadde ingen rasestandard eller var registrert i noen kennelklubb.

De er heller ikke idag regnet som noen egen rase. Alaska huskyen har en ekstrem utholdenhet, som gjør at de kan tilbakelagge lange distanser på kort tid. (Funfact: Bjørn Dæhlie hadde det høyeste O²-opptaket som er målt, og det lå på 96 ml/kg/min, mens en gjennomsnittlig trent Alaska husky kan ha 3-4 ganger høyere enn dette. O²-opptak er hvor mye oksygen kroppen din klarer å ta opp.)

Lederhund – hund(er) som benyttes fremst i spannet. Må være trygg på omgivelsene og lystre hundekjøreren. De som holder spannet i gang. Det kan være mange hunder i spannet som kan gjøre denne jobben, og kjøreren bytter ofte

på. Det kan i blant bare være én foran, og da kalles det for «*singel-led*».

Løpsveterinær – alle de store løpene har egne veterinærer som sjekker alle hundene, og gir råd til deltakerne for å ivareta hundevelferden. De gjør ofte vurderinger i samråd med kjøreren om en hund er skikket til å fortsette løpet eller må settes igjen.

Sjekkpunkt – et sted alle hundespennene må innom. Her må alle skrive seg inn når man kommer og ut når man drar. På sjekkpunkt plukker man opp depotsekker dersom det er tillatt. Noen sjekkpunkt har obligatorisk hvile, og da må hundespennene hvile minst så lenge

som den obligatoriske hvilen krever, eller lenger hvis man ønsker. Løpsveterinærene følger også med spennene på sjekkpunktene og her kan man spørre om råd eller få hjelp til sjekk av hundene.

Depot – «Et depot er et lager der det lagres større mengder materiell for senere bruk». Innen hundekjøringen vil det si at når hundekjøreren pakker i forkant av løpet, pakkes også såkalte «depotsekker». Disse inneholder som oftest utstyr og mat til hundene underveis. Depotet sendes ut eller tas med av handler til sjekkpunktene. Ikke alle sjekkpunkt tillater depot, som da betyr at hundekjøreren må ta

med seg alt de trenger for å klare seg mellom sjekkpunktene som tillater depot.

Snacking – små biter med fôr som gir hundene energi underveis. Er som oftest en liten bit med kjøtt eller noe som inneholder mye kalorier. Det er svært viktig å få i hundene nok kalorier, da de forbrenner ekstremt mye på slike løp. Disse små bitene med energi gis relativt ofte mens de løper.

Obligatorisk hvile/hvilepott – alle langdistanseløp har obligatorisk hvile som må tas ut på bestemte sjekkpunkt eller som kjører kan velge å ta ut på noen utvalgte sjekkpunkt. Dette er for å ivareta dyrevelferden,

ORD & UTTRYKK I HUNDEKJØRING

ANNONSE

HONDA
The Power of Dreams

 Dokka Farge og Miljø®

Bergfossenteret 2870 Dokka Tlf. 61111599, www.dokka.no

VELG EN HONDA FAGFORHANDLER, DET LØNNER SEG!

Strøm der du er

med **Honda** strømaggregat!

Trykk på knappen
og du har strøm
– nesten som hjemme

EU30isFS
med komplett
fjernstartpakke.
Inkl. 10 m
kabel.

IMPORTØR: Berema AS, www.berema.no

og for å sikre at hundene (og kjøreren) får nok hvile. Det betyr altså at hundespannet minst må hvile så og så mye. På grunn av at hvilen tas ut på ulike sjekkpunkt, kan det være vanskelig å forstå hvem som leder. Et eksempel: En som ligger fire timer foran nummer to i sporet, ligger ikke nødvendigvis best an dersom han ikke har tatt ut obligatorisk 12 timers hvile som nummer to har gjennomført.

Tidsutjevning - for at den som kommer først i mål skal være vinner, er det nødvendig å foreta en tidsutjevning underveis på løp som ikke har fellesstart. Et eksempel: Kjører 1 starter som nummer 1 i ett løp klokken 11.15, mens

kjører 2 starter sist kl 12.15. Da har kjører 1 60 minutters forsprang ut fra start. Kjører 1 får derfor 60 minutters pålagt hvile/ventetid på et sjekkpunkt, nr 2 ut fra start får 59 minutter, mens kjører 2 som startet sist ikke får noe pålagt ventetid.

Kjøremøte - et obligatorisk møte for alle kjørere og ofte også handlere. Der utleveres viktig informasjon om løypa, regler gjennomgås og andre ting knyttet til løpet. Dette holdes i forkant av løpet.

Rookie - også kjent som førstegangskjører. At du er rookie betyr at du ikke har kjørt det løpet eller den klassen før. Man kan ha kjørt en

klasse i et løp mange ganger, men når man bytter klasse til en annen, regnes man som rookie. Det avholdes kurs for rookie, for å sikre at de er skikket til å starte lange løp.

Veteran - betyr enkelt og greit at du har kjørt løpet/klassen én eller flere ganger.

Fórkoker - en type stormkjøkken for å varme opp vann til hundene ute. Varmt vann brukes som oftest til å blande ut i fóret for at hundene skal få i seg nok væske. Ser ut som en dobbel aluminiumsboks med lokk. I bunnen av den ytterste boksen ligger det en type matte som antennes ved å helle rødsprit over og

tenne på. Den innerste beholderen brukes til å ha vannet i.

Snøanker - et anker som henger på sleden og ved stopp presses ned i snøen for å hindre spannet i å dra av gårde hvis kjører forlater sleden. Har livsfarlige pigger og må håndteres med vett og forstand.

Skutermatte - en bit av et belte fra en snøskuter som festes til sleden mellom meiene der kjøreren står. Brukes for å justere fart ved å legge mer eller mindre trykk på den med foten.

Tekst: Helene Sørensen

Spann i løp. Foto W.Rode

Sjekkpunkt Foto: A. Besson

Sjekkpunkt Halden. Foto: AH.Taraldstad

Mush – begrep fra Alaska som brukes som kommando for å sette i gang hundespannet. Antakelig med opprinnelse i det franske ordet «*Marché*». Nå er det vanlig å kalle hundekjøreren for «*musher*», eller «*kjører*» på norsk.

ANNONSE

Fagerlund
-nærbutikken

ÅPNINGSTIDER

Man.-Tors.	09:00-19:00
Fredag	09:00-20:00
Lørdag	09:00-18:00
Søndag	12:00-17:00

joker
- helt i nærheten

I tillegg til et godt utvalg i dagligvarer har vi

- produkter fra lokale håndverkere
- mat fra lokale produsenter
- bensin, diesel, parafin og propan

Velkommen innom!

AUSTFJORDNESET

– et år på Svalbard

Heidi og Sean på Svalbard

Austfjordnes fangststasjon - et annerledes år for ekteparet fra Torpa.

Våre sambygdinger i Team Snowdog, Sean Rebbeng Næss og Heidi Johanne Havnås, er når artikkelen leses midt i sitt eventyrlige overvintringsår som fangstfolk på Svalbard. Noe mange drømmer om, men få realiserer.

Dette er å lese på Sysselmesteren på Svalbard sine nettsider

«Sysselmannen lyste ut leie av Austfjordnes fangststasjon høsten 2020. Det kom inn 12 søknader om å få leie stasjonen fra sommeren 2021. Formålet med utlysningen er videreføring av tradisjonell overvintringsfangst.

- Vi intervjuet flere gode kandidater. Samlet sett vurderer vi ekteparet Sean Rebbeng Næss og Heidi Johanne Havnås som best kvalifisert blant årets søkere, sier naturforvalter Gustav Busch Arntsen hos Sysselmannen.

- Sean og Heidi har takket ja til tilbudet om å få leie fangststasjonen fra sommeren 2021, opplyser han.»

Så fort de hadde takket ja, startet den store planleggings- og logistikkjobben. Hvor mye må man handle inn av ting og tang, når det er ett år til neste gang du kan gå i butikken... Hva må man huske på å ta med... og hvordan skal vi få alt med oss? Bikkjer, sleder, klær, drivstoff, mat, ja i det hele tatt ganske mange detaljer.

Det nærmer seg avreise når MUSH Ma-

gasinet tar turen innover Vestergarda i Nord Torpa. Litt kaotisk ser det ut rundt omkring, huset ryddes og klargjøres for utleie mens Heidi og Sean skal tilbringe perioden fra slutten av juni 2021 til slutten av juni 2022 som fangstfolk på Austfjordneset. Ikke for pingler, ikke for de som krever full komfort, ikke for de som er avhengig av Internett og sosial kontakt.

Når Sysselmesteren låner ut Austfjordnes fangststasjon forutsetter det at de som låner den overvintrer og driver jakt og fangst i henhold til svalbardmiljøloven med forskrifter. Fangststasjonen er et fredet kulturminne, og befinner seg i Indre Wijdefjorden nasjonalpark. Heidi bekrefter at det har vært mye å sette seg inn i, men at de nå føler seg godt forberedt.

Noen beskriver at en slik overvintring som et eventyr, en drøm som går i oppfyllelse, for andre ville det vært et mareritt. For Heidi og Sean er det en drøm, en «once in a lifetime» opplevelse. Leve alene, bare de to, bikkjene og den mørke polarnatta.

Siste hilsen fra sola før mørketida i oktober.

For å få lov av Sysselmesteren på Svalbard å låne fangstasjonen på Austfjordneset ett år, var Sean og Heidi gjennom flere runder med intervjuer etter at søknaden var sendt. 12 fangstlag søkte. Heidi og Sean slapp gjennom nåloyet.

Det ble lagt vekt på deres erfaring som hundekjørere, at de er erfarne jegere og også kan ta vare på og videreføre slaktet var av stor betydning. At de har vært på lengre ekspedisjoner i Alaska talte selvsagt også til deres fordel i de omfattende intervju-rundene. Isbjørnerfaring var det eneste de ikke kunne skilte med. Isbjørnfaren møter de med respekt og nødvendig frykt. De håper at Jämthunden Dora gjør jobben som isbjørnvarsler.

Jeg blir nysgjerrig på hva de tenker om å leve så tett, bare de to, et helt år. Ja, det lurte de på når vi ble intervjuet også ler Heidi. Sean mener at det skal gå veldig bra, så lenge som vi har vært gift kjenner vi hverandre så godt at det nok ikke blir den største utfordringen.

Å være fangstfolk på Austfjordneset er å være kulturbærere. Hvis man kan si at det går an å «leve et kulturminne» er det det som er oppgaven. Ta vare på en årelang tradisjon på Svalbard, å leve av fangst og fiske.

De færreste av oss forstår hva det faktisk betyr å leve ett år i ødemarka. For det er det det er, 24 timer med båt og 19 mil i luftlinje fra Longyearbyen. Båten setter deg av og henter deg igjen om et år. Man er overlatt til seg selv i isbjørnens rike.

Selvsagt har de med noe matvarer og «støsj», men kjøtt til bikkjene og seg selv må skaffes til veie. Sel og fisk, egg og rein. En kvote med rein følger med lånet av fangsthytta. Faktisk den eneste inntekten i løpet av året. En jobb i seg sjøl å fristille seg økonomisk for et helt år uten inntekt. Diverse eiendeler er solgt unna og huset leid ut.

Heidi og Sean jakter på spenning og glede over det naturen har å by på. *Dette er noe vi bare får muligheten til en gang i livet, sier de i kor. Kanskje er det et opplegg for de litt sære, humrer de.*

8 bikkjer har de med seg fra Torpa, vakt-hunder, selskap og transport. Alt som skytes skal fraktes til fangststasjonen. Da er det greit å kunne bruke slede. Selkjøtt blir bikkjenes hovedkilde for protein denne sesongen. En jobb bare det å fange 60-70 sel som skal gå til bikkjemat.

Ikke akkurat varmekabler eller varmpumpe i hytta på Austfjordneset, så det å sanke drivved blir en viktig oppgave fram til snøen og kulda kommer. Et aggregat har de med, men dette er kun til lading av hodelykter og nødsamband. For de har en satellitt-telefon og nødpeilesendere. Sikkerhet står i høysetet både «hjemme» ved hytta og på lengre turer. Uhell får liksom litt større konsekvenser så langt fra folk.

Sean og Heidi forteller at det innenfor deres «territorium» finnes 10 fangsthytter hvor de kan søke ly eller dra på søndagstur. Litt variasjon kan jo gjøre godt et en isolert tilværelse.

Polarnatta er lang tenker jeg og lurere på hva de skal gjøre når de ikke jakter eller ordner mat. Bøker og kortspill svarer de, og Sean planlegger å lære seg å lage kniver. Da fikk jeg hvertfall bekrefta at også det var tenkt gjennom.

28. juni 2021 dro «M/S Polarsyssel» fra Longyearbyen med Sean, Heidi og 2,3 tonn utsyr om bord. Der ute venter eventyret. De er klare for innsats for å legge til rette for den lange og mørke vinter'n. Vi følger opp med reportasje i MUSH Magasinet 2023.

Noen bilder har kommet ut på deres Facebookside etter at de dro. Så vi vet at de har det bra og har spennende dager langt der nord.

Tekst: Eli V. Godager Foto: Heidi og Sean

Isbjørn har faget seg sel i nærheten av hytta.

Seljakt fra båt.

Mye tid i båt for både to- og firbeinte.

EXPLORE WITH US VARME VINTERSKO FRA BAFFIN

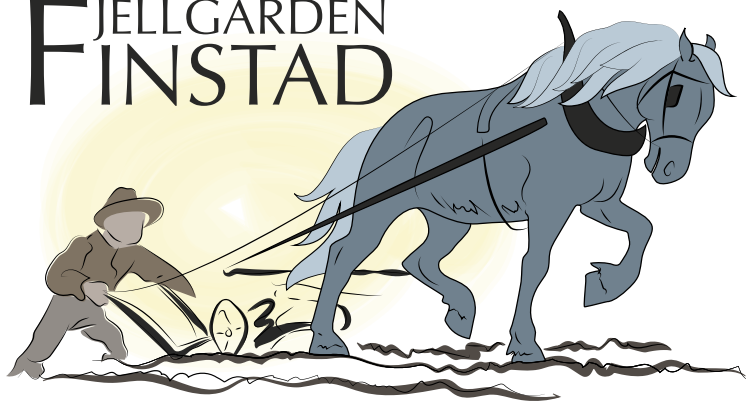
BAFFIN KOOTENAY

Robust, lett og varm!
Komfort gradert til -50°C

BAFFIN®
BORN IN THE NORTH. 1979.

FJELLGÅRDEN FINSTAD

Vi arrangerer ulike kurs i gamle håndverksfag i samarbeid med lokallaget av Fortidsminneforeningen og med støtte fra Kulturminnefondet.

Alle våre veiledere har solid formidlingserfaring og er aktive håndverkere.

ULIKE LAFTETEKNIKKER SMEDKURS

BYGGING I GROVT REISVERK KARDING OG SPINNING AV ULL

Nord-torpevegen 1341, 2880 NORD-TORPA, tlf: 905 48 863

Les mer på www.fjellgardenfinstad.no

NØRSTELIEN LANDHANDLERI

Nord-torpevegen 1375, 2880 Nord Torpa Tlf: 61 11 85 40

narbutikken.norstelien@narbutikken.no

www.facebook.com/norstelien.landhandleri

Hos oss finner du et stort utvalg varer og en koselig atmosfære. Velkommen!

Nå også med egen PUB!

Følg med på annonsering på Facebook!

- Dagligvarer
- Bensin, diesel, parafin og propan
- Medisinutsalg
- Post, bank og tipping
- Produkter og mat fra lokale produsenter

ÅPNINGSTIDER

Man. – Tors. 09–17

Fredag 09–20

Lørdag 09–16

Søndag 12–15

Ureist mat – dyrevelferd i fokus

Dølsveen Søndre Gårdsslakteri slakter og bearbeider gårdens egne sauer av rasen Gammelnorsk Spælsau. Dyrene beiter på fjellet hele sommeren. Vi tilbyr hele og halve dyr, partert etter kundens ønske, samt stykningsdeler og bearbeidede produkter slik som pinnekjøtt og fenalår. Vi selger også saueskinn og honning.

Vi er opptatt av at slaktingen foregår på en rolig og human måte slik at dyret ikke stresser noe vi tror øker kvaliteten på kjøttet.

Marianne Hamre tlf: 911 95 845
mariannehamre60@gmail.com

Trygve Sørli tlf: 913 47 013

Dølsvevegen 115
2880 Nord-Torpa

Gårdsslakteriet, EFTA-nr. 2313, er godkjent av Mattilsynet til å slakte, partere og omsette sau, geit og gris, både fra egen besetning og fra andres besetning, samt felt-kontrollert vilt.

DOKKA VEDSETER

Vokksgata 21, 2870 Dokka
Tlf: 908 03 395 & 915 63 491

VED TIL SALGS

60 l sekker blandingsved
60 l sekker bjørkeved
Pall bjørk
Pall bjørk 60 cm
Pall blandingsved
Opptenningsbriketter

Vi tar bestilling på spesiallengder.
Vi kan kjøre ut eller du henter selv.

*Mush Synnffjell
takker Dokka Vedsenter
for ved til løpet!*

TAKST INNLANDET

Setter pris på dine verdier

TAKSERING AV ALLE TYPER BYGG

Hytte, bolig, leilighet m.m.

- Tilstandsrapport
- Boligsalgsrapport
- Verdivurdering
- Bistand ved kjøp av eiendom
- Arealmåling av bygg
- Rådgivning laftebygg
- Prosjektering og byggeledelse

Ta kontakt for en uforpliktende prat.

Takstmann Ole Jonny Kalstad
Gamlegutua 18, 2870 Dokka
post@takst-innlandet.no www.takst-innlandet.no
Tlf: 90 95 00 03

DOKKADELTAET NASJONALE VÅTMARKSSENTER

*– en perle og et nasjonalt
kompetansemiljø ved
Randsfjordens bredd*

En av de heldige biologielevene fra Trysil VGS som var på besøk oktober 2021 fikk slippe en ringmerket blåmeis, merket ved Ornitologisk stasjon Odnes. Foto: E. Sandneseng

Ringmerker Anne-Gro Stenbråten Henriksen fikk storfangst med en spurvehauk i nettet første dag på Ornitologisk stasjon Odnnes, mai 2021.
Foto: Elida Sandneseng

Seterfestival på Gardsetra 2021 ble en stor suksess. Foto: Geir Høitomt

I Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter (DNV) jobber det 19 personer med et stort hjerte for natur og biologisk mangfold. I 2021 hadde vi hele 94 store og små prosjekter for å ta vare på natur i over 100 kommuner. Dette arbeidet innbefatter mange ulike områder som naturkartlegging, skjøtsel, bekjempelse av fremmede arter, restaurering, overvåkning, forsøpling og naturveiledning.

For å få flest mulig til å bli med på å ta bedre vare på naturen, så har DNV en rekke gratis naturbaserte aktiviteter om sommeren via besøkssenteret på Odnnes og Gardsetra i Synnfjellet. Det du vet noe om, tar du vare på, så derfor ønsker vi å gi mange ekte opplevelser av natur og kultur. Eventyret i Synnfjell startet sommeren 2019 da de første spatakene ble tatt for å restaurere Gardsetra. Denne setra har en lang historie og var i bruk fra midten av 1700-tallet til 1970-tallet. Først var det kyr på setra, men etter hvert begynte de med produksjonen av geitost. Det har ikke vært krøtter på Gardsetra siden de siste ammegeitene forsvant for en del år siden, noe setervollen bar preg av. Området var veldig gjengrodd med mye småbjørk og viertrær, noe som er problematisk for de sjeldne artene som finnes her. Nå er seterdriften i full gang igjen for å produsere og selge blant annet ulike oster, rømme og smør. I 2021 hadde vi seterfestival for første gang og det var ca. 3000 personer innom setra i løpet av

sesongen. Vi gleder oss over at så mange kan oppleve en autentisk seter med håndmelking, setervaffel, rømmegrøt og beitende dyr.

Det er mange måter man kan hjelpe naturen på, og ett av vårt fagområde er fugl. Har du noen gang sett en fugl med en ring på foten? En enkel ring med noen tall og bokstaver kan faktisk gi mye verdifull informasjon. For å kunne undersøke hvordan forskjellige fuglearter responderer på klimaendringer, miljøforurensning og arealendringer, har DNV etablert en ornitologisk stasjon på Odnnes. Her blir ringmerking av fugler i deltaområdet systematisert til vitenskapelig og forvaltningsmessig formål. Dette er et viktig arbeid for å kunne kartlegge hvilke utfordringer ulike arter har, og for å kunne foreslå tilrettelegging. Vi utfører også ringmerking for å gi publikum og skoleklasser mulighet til nærkontakt med fugler. På Våtmarkssenterets årlige åpne dag i mai kan du oppleve praktisk ringmerking, noe som er en opplevelse du sent glemmer.

En av fugleartene som DNV arbeider for å ta vare på er den vakre horndykkeren. Den har status som sårbar på Rødlista. Siden 2007 har vi registrerte antall horndykkere på et utvalgt område i Innlandet. I fjor ble det registrert 15 par horndykkere med 36 unger fordelt på tre vann i Gjøvik, Vardal og Snertingdal. Disse store og til dels uforutsigbare variasjoner i bestanden er noe vi prøver å finne ut av. Horndykkeren er kjent

for å variere i antall lokalt, den kan f.eks. ta i bruk oppdemte myrområder og restaurerte lokaliteter, for så å forsvinne igjen når næringstilgangen synker. Det er sjelden enkle løsninger for å løse slike endringer i naturen. For å kunne hjelpe horndykkeren må det gjøres grundige undersøkelser slik at man kan begynne å nøste opp i alle de økologiske trådene som et økosystem består av. Utsetting av fisk i et vann som horndykker hekker i vil kunne påvirke fuglen i stor grad, ettersom de lever av småfisk og insekter, og dermed kan oppleve økende næringskonkurranse. Gjedd er en fiskeart som gjerne kan ha horndykker på sin svært så innholdsrike meny. Kråke- og rovfugler er også en risikofaktor som er kjent, mens andre er mer usikre. Det finnes ikke noe svar med to streker under på hvordan man kan hjelpe horndykkeren, men dette er en av de mange utfordringene som vi prøver å finne løsninger på.

Det er mange måter du kan hjelpe naturen på også, så vi håper du blir med for å lære mer om den fantastiske naturen, enten på Våtmarkssenteret eller Gardsetra i sommer, velkommen!

Sjekk facebook.com/Dokkadeltaet for sommerprogram og åpningstider.

Tekst: Elida Sandneseng

Vinteroppdrag i fjellet med hund i sleden.

NORDRE LAND RØDE KORS

– et varmt møte en mørk kveld

Hvert år kan du møte dem under MUSH Synnfjell. Når vi spør om de kan være til stede er svaret det samme år etter år. JA. Ved teltet og bålpanna deres er det hjelp å få hvis uhellet skulle være ute. Gudskjelov har de hatt lite å gjøre, men det kunne fort vært annerledes.

Hjelpekorpsbiten er bare en av mange aktiviteter som organiseres og drives av ildsjeler med et varmt hjerte for lokalsamfunnet og sine medmennesker. En mørk kveld tidlig i november tok jeg turen for å treffe styret og lære mer for å kunne gi vårt lokale Røde Kors en skikkelig omtale i MUSH Magasinet. Mørkt ute, lyst og varmt inne. Vi vil gjerne få frem alt hva Røde Kors representerer.

Røde Kors Omsorgs organiserer besøkstjeneste til mennesker som trenger litt påfyll i hverdagen og kanskje ikke så lett kommer seg ut. Besøkere reiser ut både til institusjoner og til folk som bor hjemme. 18 besøksevenner er i dag i full virksomhet i kommunen, flere av disse har også flere de besøker. Etter litt opplæring blir man godkjent og kan sette i gang. En hyggelig ting å gjøre for en

sjøl, og en viktig ting å få oppleve for de som trenger en prat med en venn. 4 besøkshunder er også en del av denne virksomheten. Det er kult.

Røde Kors Omsorg driver også et utstrakt samarbeid med Landmo omsorgs- og rehabiliteringssenter. Her stekes det vafler på flere avdelinger en gang i uka. Er det vær til det bidrar også folkene fra Røde Kors med å få beboere ut på trilletur. Hyggekvelder på institusjonene i kommunen står også på programmet. Slik skapes økt trivsel. Trivsel skaper helse.

Et annet tilbud som treffer mange er en aktivitetsgruppe for seniorer (60+). Her treffes man en gang i uka for en tur, litt trim og en kaffekopp. I snitt møtes nærmere 30 mennesker hver gang det er tur, trim og litt skravling over kaffen. Dørstokkmila blir kortere av slike tilbud.

Når jeg spør hva som motiverer folk til å bli med i Røde Kors, uavhengig av hva man bidrar med, kommer svaret raskt og entydig: det er ønsket om å gjøre en forskjell for andre. Samstemt legger de også til at det er et godt miljø internt, det er sosialt. Mange har

sitt nettverk i Røde Kors og er der og blir der for å bidra i mange mange år.

Flere som er tilstede denne kvelden er drivende krefter i Hjelpekorpsset. Hjelpekorpsset har 15 aktive medlemmer, og noen flere tilgjengelig ved kriser. Hjelpekorpsset stiller opp på arrangementer som MUSH, musikk- og kulturarrangementer – ja steder der mange mennesker samles. 20-25 slike oppdrag tikker inn i løpet av et år. Og selvsagt blir de utkalt til henteoppdrag ved ulykker i fjellet og er sammen med andre Røde Kors lag fra Gjøvik og Etnedal ansvarlig for beredskapen i Synnfjellet i påsken. Det er skolerte folk man treffer i hjelpekorpsset, de har utvidet førstehjelpsoplæring, sambandskunnskap og kunnskap om søk og redning. Betryggende rett og slett. Hjelpekorpsset rykker ut på kort varsel i krisesituasjoner.

Har du tatt vaksine i år har du sikkert sett dem, vaktene fra Røde Kors. Disse har bistått kommunen gjennom hele vaksinasjonsprogrammet. Passet på i ventetida før man kunne gå ut igjen. Disse er stort sett rekruttert blant de som er «Beredskapsvakt», eller reservestyren om du vil. Mennesker som

kan kalles ut ved behov. Koronasituasjonen utløste nettopp et slikt behov for ekstra ressurser. Røde Kors var der.

Jeg er nysgjerrig på responsen, hva de får av tilbakemeldinger på jobben de gjør. Svaret er kort og enkelt – de opplever mye glede og at alle de møter setter pris på deres bidrag, helt uavhengig av hvilken «avdeling» det er man kommer fra. Glede over besøk, glede over en felles tur, glede over å bli hentet ut av fjellet hvis man er skadd. Takknemlighet er nok dekkende.

Integrering er også et arbeid som opptar Røde Kors. I Nordre Land er det en gruppe som jobber nettopp med dette. Nordre Land Røde Kors Omsorg/Flerkultur skaper muligheter for norsktrening, kvinnegruppe, turgrupper og andre aktiviteter som kan bidra til å gjøre det litt lettere å være ny i Norge og Nordre Land.

Glemte jeg å si at de også kjører skiløyper? Jernbanelinja Dokka-Oddnes, løyper på Veståsen og i Slugolia kjøres opp med snøscooter av Røde Kors.

Tekst: Eli V. Godager

Styret i Nordre Land Røde Kors

Fra venstre: Anitha Haugom leder omsorg/besøktstjenesten, Bente Hagenborg, varamedlem styret, Per Åge Nilsen, Styre-medlem og operativ leder Hjelpekorpsset, Nils Harald Vestrum, leder Nordre Land Røde Kors og Tom Sandberg, korpsleder Hjelpekorpsset. Marte Eika leder Omsorg/Flerkultur var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Øvelse med hjelpekorpsset.

Denne karen er en godkjent besøkshund.

Fast loppemarked på Dokka i Storgata.

LOPPEMARKEDET OG FLASKEPANT GIR VIKTIGE INNTEKTER

Et fast loppemarkedet er etablert i Storgata på Dokka. Her kan man levere inn små ting som kan gjenbrukes og selvsagt få kjøpt praktiske ting til hus og hjem. Røde Kors Nordre Land har utplassert en container for tomgods ved miljøstasjonen i Mannstadvægen (Synnfjell Øst). Ved å droppe flaskene dine her er du med å støtte den lokale aktiviteten til Røde Kors.

REKRUTTERING

Oppgavene til Røde Kors har blitt mange gjennom årene. Så det er alltid plass til flere, flere som vil bidra i lokalsamfunnet, enten det er innenfor beredskap, omsorg, flerkultur eller ved å dra i gang nye aktiviteter. Nordre Land Røde Kors ønsker mennesker, ideer og initiativ velkommen. Kanskje nettopp du kan bli en del av Røde Kors?

Mer informasjon er å finne på Facebook - Nordre Land Røde Kors

Vaffelsteking på Landmo.

Øistein Sørensen

**HUNDESPORTENS
IT-SUPPORT**

Han var mest kjent som «FAREN TIL HELENE», først i Bærum, så i Finnmark. Helene som flytta fra Bærum for å gå på hundekjørerlinja ved Tana videregående skole. Etter å ha fulgt Helene til startstreken i flere løp og vært pappa'n som gjorde hundekjøring mulig for Helene, ble han selv den som brukte all ledig tid på hundekjøring og denne sesongen står han på startstreken i Femundløpet i 2022 (F200), mens yngstedatter Henriette stiller i junior-klassen (Fjunior). I hundekjørermiljøet er nå Øistein mest kjent som mannen bak appen The Musher. Men det er langt fra det eneste han har fingrene borti... MUSH Magsinet har tatt en liten prat med ham. Og ja, han er medlem i MUSH magasinets redaksjonen også!

Mange hundekjørere deltok sist sesong, den sesongen vi helst vil glemme (løpsmessig altså), i de digitale løpene som ble gjennomført gjennom appen The Musher. Løp som ble gjort mulig fordi det fantes en app der man kunne tracke kjøringa si. Når alle kjørte samtidig, der de vanligvis trente, ble det et digitalt løp, enkelt forklart. En ubetinget suksess.

Utviklinga av appen starta som et prosjekt for å dekke eget behov for logging av alle typer data i kennelen til eget team; Team Raske Poter. Vaksiner, foring, trening og alt annet det kan være greit å ha system på. Det viste seg raskt at dette dekket et behov hos hundekjørere i inn og utland. Appen har etter hvert fått fotfeste og kan lastes ned fra både AppStore og GooglePlay. Flere av oss som arrangerer løp anbefaler kjøpere å ta i bruk appen og få registrert vaksiner der, så går innsjekking så mye enklere. Og det er kun en av de nyttige funksjonene for oss som arrangerer.

Det var appen, men det er altså ikke det eneste Øistein driver med om dagen.

Som ansvarlig for Femundløpets nettsider søkte jeg hjelp hos IT-eksperten litt nede i veien. Han kan jo alt tenkte jeg, så da kan han sikkert lære meg publiseringsløsningen som brukes på de sidene... Møte ble avtalt. Hva ble resultatet? Jo, omlegging av hele nettstedet over i ny teknisk løsning. Den enkle og brukervennlige publiseringsløsningen Øistein selv har laga, som vi i MUSH Synnfjell allerede har brukt noen år. Jeg var glad for forslaget, selv om det ikke må underkomuniseres at det ble noen ukers litt intensiv jobb. Men jammen er det stas å jobbe sam-

men med en som både kan hundekjøring og IT.

1 + 1 = 5

Telefonen kimer, innboksen er full og messenger gløder. ALLE i hundekjørermiljøene spør Øistein om hjelp. Pasvik Trail, Finnmarksløpet, Femundløpet, MUSH Synnfjell - og samtidig er han support for brukerne av sin egen app. For meg oppleves møtene og samtalene alltid positive, om han er stressa merkes det ikke for oss som spør og graver og etterlyser den ene funksjonen etter den andre.

Det er denne særegne kombinasjonen av hundekjørerkompetanse og IT-kompetanse som er nøkkelen til Øisteins «popularitet». Det er mye programvare på markedet, apper som løser all verdens utfordringer, det finnes web-løsninger fra gratis til kostbare. Men det vi ikke helt får kjøpt ved å benytte hylleware er kombinasjonskompetansen; av en hundekjører, for hundekjørere og løpsarrangører.

Nye funksjoner i appen og koblinger mellom appen og løpenes nettsider utvikles i takt med behovene og ønskene, kanskje skal vi gå så langt som å si drømmene. Drømmer vi om en funksjon, så kan det godt hende den raskt er på plass, hvertfall for testing. Vi får gleden av å øse av mange mange års erfaring fra utviklingsarbeid.

Hva var drivkraften din? Det blir jo noen timer ved skjermen.

Som datautvikler gjennom mer enn 25 år har jeg litt erfaring å bruke og når jeg kombinerer den med det jeg kan om hundekjøring

går det an å få til mye. Motivasjonen bak arbeidet med de digitale løpene var rett og slett å bidra til fellesskap og engasjement i en tid hvor våre vanlige arenaer ikke var der. Engasjementet rundt de digitale løpene trigget utvikler'n.

Motivasjonen for å bistå arrangører både med nettsider, integrasjon mot appen og andre tekniske spørsmål er å gjøre hundekjøring enda mer tilgjengelig for publikum og informasjonsflyten tilpassa kjøpernes behov. De tekniske løsningene skal være så gode som mulig, med utgangspunkt i sportens særpreg.

Det er rett og slett morsomt å samarbeide med Øistein. Han kommer på noe, og vips så er det i funksjon, enten hadde han løsningen på lager, eller så lager han den. Det skal vi få til, er gjennomgangsmelodien.

Kanskje blitt en del brukerstøtte og support også da?

Noe har det blitt ja, til tider hektisk. Men moro da. At det som begynte som en app jeg egentlig laget til mitt eget bruk i egen kennel, har blitt til noe mer enn 2600 hundekjørere bruker og som viste seg å være en løsning også for å skape digitale hundeløp, er stor stas. Support og utvikling går hånd i hånd.

Vi som løpsarrangør er evig takknemlige for at vi har fått en egen IT-support, dog uformelt. Vi gleder oss over utvikling av nettsider, app og funksjoner på hundekjørergas egne premisser.

Tekst: Eli V. Godager
Foto: Øistein Sørensen

Lek og morro i hundegården.

Henriette forbereder seg på Juniorløp denne sesongen.

HVA SKAL TIL FOR Å STILLE TIL LØP?

Høsttreningen

Det er august og sola varmer fremdels godt. MUSH Synnfjell, vinter, snø og løp er fremdeles veldig langt unna, men det er nå jobben starter for alvor.

Høsttreningen starter 1. august hvert år. Den første tiden er det ikke så enkelt å få til trening. Vi er avhengig av lave temperaturer, helst under 10 grader. Hundene kan ikke svette slik vi gjør. De får ut mesteparten av varmen gjennom munnen, og vi må passe godt på at de får nok vann og kjøling.

For å unngå unødvendig støy, så trener vi ikke tidlig på morgenen eller på natta om høsten. Selv om våre hunder er stille, så vekker vi opp andre hunder når vi kjører forbi.

En vanlig dag

Jeg har flere ganger blitt spurt om hvor mye tid jeg bruker på hundene.

Hver dag starter med kaffe og radio i hunde-

gården. Jeg slipper løs alle hundene og lar de løpe løs mens jeg plukker møkk, fyller på vann og sjekker hundehusene. Samtidig følger jeg litt med og ser at alle har det bra. Noen dager bruker jeg 30 minutter på denne morgenrutinen og andre dager bruker jeg en time.

Etter jobb er det enten trening med hundene eller løsslipp i hundegården.

Høsttreningen foregår med vogn eller atv og vi begynner ganske kort og øker distansen utover høsten. De første turene tar ca. en time og strekker seg utover høsten opp mot tre timer. I tillegg kommer tiden vi bruker på å gjøre oss klare for tur og tiden vi bruker på å pakke sammen når vi er tilbake. For meg med 16 hunder i trening så bruker jeg ca 45 min før og 45 min etter trening.

Løsslipp i hundegården er en fin mulighet for hundene til å samhandle med de andre hundene og meg. Sosialisering er viktig for

humør og trivsel. Vi løper litt rundt, hører på radio og koser oss sammen. Humøret ditt påvirker hundene, så det er veldig viktig å være bevisst på dette.

På slutten av dagen er de klare for føring, vanning, kosing og en liten møkkerunde. Vanligvis bruker jeg 30-45 minutter på dette.

Kort oppsummert så bruker jeg om sommeren og høsten 3-6 timer om dagen på hundene. Når vinteren kommer så blir turene lengre og vi koser oss på tur i fjellet.

Et liv med trekkhunder er rett og slett en livsstil. Du må trives med det og ikke føle at det blir en belastning. 20-40 timer i uka er ikke uvanlig og det tilsvarer en 100% stilling.

Føring

Det er ikke bare vi mennesker som må passe på hva vi spiser. Det er viktig å passe på hva hundene får i seg også. Om sommeren trenger de mye mindre energi og vi må da

Team Raske Poter klare til start på MUSH Synnfjell 2021. Foto: AH. Taraldstad

God hvile og godt for er viktig.

Helene deler ut snacking etter trening.

passe på at de ikke spiser for mye og legger på seg. Om høsten og vinteren er det helt omvendt, da må vi passe på at de får i seg nok energi slik at de ikke blir for tynne.

Jeg forsøker å kjenne på hundene så ofte som mulig. På den måten oppdager jeg raskt forandringer og kan gjøre justeringer på føringen. Hver enkelt hund trenger ulike mengder mat. Metabolismen er veldig forskjellig på hvert enkelt individ, og noen trenger tilskudd av ekstra energi for å holde vekten.

Når treningsmengden øker så øker også behovet for energi. Når treningsturene blir lengre enn 3 timer, så bruker vi å ha med snacking. Snacking er passe store biter med kjøtt, fisk eller fett. Dette får hundene i frossen tilstand når vi er på tur. Snackingen sørger for at de får i seg veske og næring underveis, og på den måten holder de energinivået oppe på lengre turer.

For å holde oversikt over alle detaljene, så bruker jeg appen The Musher. Der får jeg en fin oversikt over alle hundene og deres behov.

Klare for løp

Dagen har kommet og vi er klare for løp. Når vi står på startstreken så vet vi at jobben er gjort. Vi har lagt ned mer enn 500 timer i forberedelser i løpet av høsten og vinteren. Hundene er i knallform og vi har trent på det mentale. Nå gjenstår det bare å nyte turen sammen.

Alle timene sammen med hundene i hundegården og på tur har gjort at jeg også er klar. Det er viktig at personen bak på sleden også er klar for den fysiske og mentale utfordringen vi står foran. Startskuddet går og vi gleder oss til langtur.

Tekst og foto: Øistein Sørensen

Mil etter mil slukes under høsttreninga.

Det gode hundeliv for liten og stor

Et liv som konkurransehund i langdistanse varer ofte kortere enn bikkja lever og ikke alle valper som kommer til verden egner seg. En trekkhund kan ha mange gode år foran seg selv om den slutter å gå i et konkurranse-spenn og valper som ikke passer i konkurranse kan være supergode til annen type kjøring. Dette var utgangspunktet når jeg satte nesa mot Brandbu for å ta en prat med Anne-Berit Aarkvisla. Høgt høgt over Brandbu, nærmere bestemt 647 moh, fant jeg dette fyrverkeriet av ei dame. 28 års erfaring med hundekjøring, uten noen gang å ha kjøpt ei eneste bikkje... (hvertfall nesten). De kommer til henne. Enten det er fordi de pensjoneres eller det er andre grunner til at meriterte hundekjørere ønsker et annet liv for bikkja. Den første var en «skillsmissehund» i 1995/96

Skiltet «Blokksberg kennel & Bryggeri» møtte meg der øverst på åsen, akkurat der nordre del av løypenettet til Hakadal sledhundklubb starter. Finnes få steder som er bedre å bo for en hundekjører. Anne-Berit driver med turistkjøring hele vintersesongen, tidligere i Nordmarka, nå i åsen mellom Brandbu og Eina eller møter ivrige turister ved Lygna eller Åstjern. Ikke mange turkjørere som kjører like langt som Anne-Berit i løpet av en sesong, 500 mil er ikke unormalt. Da er det godt å ha gode bikkjer.

Tar ikke hva som helst og ikke fra hvem som helst

Kresen er kanskje ikke rette ordet. Men Anne-Berit er nøye på hvem hun tar i mot hunder fra. Hun vil kjenne hundekjøreren godt. Da vet hun hvordan hunden er og fungerer. Hun vet hvordan den er oppdratt og hva den kan. Å ta i mot hunder handler om tillit. Begge veier. Kjørerne må ha tillit til Anne-Berit og Anne-Berit må ha tillit til kjør-

eren. De fleste hundene her kommer enten fra Ralph Johannessen og Pete Jahnsen, en sjelden gang har det også ankommet hunder via Robert Sørli.

Jeg angrer et øyeblikk på at jeg ikke hadde med båndopptaker for å ta opp dette intervjuet. Historiene er mange og fortelles med entusiasme og glød for hundekjøringa.

Slett ikke bare pensjonister

Jeg kom og tenkte jeg skulle lage en sak om «utgamle bikkjer» som bare slapper av under ovnen. Men slik er det altså ikke. Hit kommer også hunder midt i livet eller som ganske små valper eller unghunder. Det er mange ting som må stemme for at en hund skal passe inn i en konkurransekennel. Det kan være en skade som krever ekstra oppfølging en periode, og det kan være at akkurat denne hunden ikke er så interessert i å løpe fort. Noen er fornøyd bare de får være med på tur. I andre tilfeller kan det være at en eller flere valper i et kull rett og slett er

ANNONSE

ÅPNINGSTIDER

man-fre 9-19
lørdag 9-16

KONTAKT

tlf: 917 25 840
www.sport1.no

Foto: Sarah Liora Lewis

sport 1
ekte sport®

DOKKA

Besøk oss på Bergfossenteret!

Anne-Berit gir hundene et godt og aktivt liv.

To nysgjerrige sjarmører i kennelen.

Vertinna på Bloksberg er kjent for godt hundehold.

for mye og da er det godt å kunne gi dem et godt hjem med full action allikevel. Skall det komme valper hit, stiller Anne-Berit krav om at de må være to. Noe hun mener er viktig for sosialisering og valpenes oppvekst.

Siden hun starta opp har hun «arvet» mellom 50 og 60 hunder, alt fra valper til godt voksne hunder.

Tid – det viktigste man kan gi en hund

Vertinna på Bloksberg kennel & bryggeri er opptatt av å bruke tid med bikkjene. Og det vet hun også at kjørerne hun tar i mot hunder fra gjør. Hun ikke bare vet det, men hun merker det. Sosiale, trygge hunder og hunder som har det de skal for å være gode og stabile trekkhunder, selv om de kanskje er ferdig med Iditarod, Finnmark 1200 eller Femund 650. Det hender også at kjørerne rett og slett har en god hund «til overs» og vil være trygg på at den får et godt liv. Da er det godt å kjenne Anne-Berit.

Hundekjørerne hadde ikke overlatt bikkjene til Anne-Berit hvis de ikke visste at de kom til å få et godt liv, at de blir brukt og kjørt, så lenge de kan. Og ikke minst at de får stell og pleie en superhund verdig.

Ei dame som liker kraften i spannet

Hun vil ikke ha flere bikkjer enn at hun kan kjøre alle sjøl. 16 er bra synes hun. Det gir opplevelsen av kraft og fart. Jeg har nok kjørt så mange som 22, men til daglig er det 12-14 i spannet når hun kjører aleine. Når turistene skal stå på sleden er det fint å dele opp i mindre spann. Både for egen turkjøring og i møte med turister som aldri har kjørt hund før er det viktig å ha bikkjer man stoler på og kjenner. Ingenting annet enn tid og tillit til kjørerne hundene kommer fra, gir den tryggheten.

Egentlig er jeg bare en vanlig hundekjører som samarbeider med andre kjørere avslutter Anne-Berit før vi tar en liten omvisning.

Dette var ikke et bevisst valg den gangen i 1995/96, det har bare utviklet seg sakte men sikkert. Dette ble min måte å skaffe hunder på. Kort oppsummert: Fint for meg og fint for kjørere som av og til må sikre en hund et godt liv et annet sted enn i egen kennel.

Tekst og foto: Eli V. Godager

Bloksberg kennel ligger i fine omgivelser.

ANNONSE

**Nordre Land
REGNSKAP SA**

**MEDLEM
REGNSKAP
NORGE**

Storgt. 49, 2870 Dokka
Tlf: 61 11 88 50
E-post: nlr@nolare.no

www.nordrelandregnskap.no

ER DETTE OPPSKRIFTEN PÅ REKRUTTERING?

En svært regntung søndag i oktober tok MUSH magasinet en tur til nabo-bygda Etnedal, nærmere bestemt Smiugardsbygde og kennel Taser-miut. Der finner vi til daglig Kristin Bjørndal og Odd Lund og deres 21 grønlandshunder. Fast inventar har etter hvert blitt Christian Beck Jensen fra Fredrikstad. Det er han som er hovedpersonen i denne saken. Etter praten med Odd, Christian og Kristin tror vi at vi har funnet en av nøklene til rekruttering til langdistanse hundekjøring.

En høstdag i 2017 stod en nysgjerrig 14-åring på porten til besøksgården på Gamlestølen der kennel Tasermiut holdt til på den tida.

Han ville så gjerne prøve å kjøre hund. Slik ble det. Christian skjønte vel ikke helt med en gang at nå var veien staket ut for mange år fremover. Han fikk prøve, og resten av historien skal du få lese nå.

Christian fra Fredrikstad, med hytte på Gamlestølen hadde alltid vært glad i hunder. Lenge før han fikk sin egen, var han innom Joker'n i Etnedal og kjøpte et halsbånd. Han har det ennå som et minne om sine barn-domsønsker.

Besøket på Gamlestølen, hos Kristin og Odd, ble begynnelsen på eventyret og nå har han nærmest fast adresse i Smiugardsbygde, så ofte han kan er han der. Den lange reisa fra Fredrikstad til Etnedal tar 5-6 timer, hver vei. Han gjør denne turen minst hver 14 dag og selvsagt når det er ferie. Ekstra mye har

det vært i corona-året. Det sier sitt om junioren's motivasjon.

Christian blir hundekjører

Hjemmet i Smiugardsbygde er raust og tok i mot unggutten med åpne armer. Vi så at her var det noe, han hadde fra første dag så godt lag med hundene. Vi så at han ville og da ville vi og. Han har gått veien fra pels-stell og møkkplukking til å kjøre storspann med grønlandshund. Odd understreker viktigheten av å være med på alt arbeid i kennelen, også det som ikke er så gøy. Det er en del av gamet. Christian er helt enig og forteller at alt man gjør i hundegården er med på å skape bånd til hundene, hjelper ham å bli godt kjent med hver eneste en. Han tenker at det viktigste han har lært er å lese hun-

dene, å «komme inn i huet på dem» som han sier. Dette kommer godt med når det stormer som verst i fjellet.

Hundekjøring skaper mestring

Christian er opptatt av hva hundekjøringa har gitt ham. Ikke bare nærheten med bikkjene, men også en stor porsjon trygghet. Han er blitt gradvis tryggere på seg sjøl, det er ikke lenger «farlig» å være på tur aleine med spannet i fjellet. Å kjenne hundene godt gjør at han føler at de er et lag og han mestrer å være lagleder. De starta selvsagt med turer sammen, Odd og Christian, men etter hvert har det blitt mange turer aleine. Løp har det også blitt, Synnfjell Rundt to ganger, med Odd som ledsager. Christian har også kjørt Vikersfjelløpet. Hvilke løp de skal kjøre denne sesongen har de enda ikke bestemt, men noe blir det, det er sikkert. Christians siste opplevelse som del av kennel Tasermiut var utstilling i Polarhundklubben. Han forteller at å gå med hund på utstilling, ja det kjentes mye mer skummelt enn en tur med 12-spann i fjellet. Men det gikk fint, det også.

Veien inn i hundesporten

Å begynne med langdistanse hundekjøring er ikke gjort i en fei. Det kreves mye, både innsats og midler og ikke minst; bikkjer. Det

er ikke slik at man anskaffer 10-20 hunder og vips er man hundekjørere. Det å få lov å gå i lære i en kennel, over flere år, slik Christian har gjort, er kanskje den aller beste veien inn i sporten. Han begynte som 14-åring, nå er han snart 18 og i sin fjerde sesong. Han vet hva han gjør hvis han velger å satse sjøl, eller fortsatter samarbeidet med Odd og Kristin. Rekruttering til sporten kan ikke være avhengig av arv, man kan ikke måtte være født i en langdistansekenne for å bli langdistansekjører. Noen barn i hundekjørerfamilier tar arven videre, noen er møkk lei for de er 5 år og rører aldri en slede. Utvikling av sporten er avhengig av at nye kjørere kommer til, enten de har en genetisk disposisjon for sporten eller de finner veien inn via erfarne hundekjørere. Å jobbe som handler er selvsagt også ofte en del av utdannelsen for nye hundekjørere. Kenneler som ønsker ungdom velkommen er den beste rekruttering.

Christian lurte på å ta et år i Etnedal etter videregående, folkehøgskole med hundekjøring er ikke et alternativ når han får så mange muligheter hos bonus-familien i Smiugardsbygde. Kanskje blir det militærtjeneste. Målet er å bli veterinær. Kanskje er det en kommende løpsveterinær i sikte...

Selv om han ikke rekker så mye mer enn skole og hundekjøring er Christian ganske bestemt på at ja, han skal fortsette, enten på

den eller andre måten. Fire sesonger i lære har lært ham hva som skal til.

Rom ble ikke bygd på en dag sier Odd, det handler om å ta det steg for steg. De er glade for å ha Christian hos seg, glad for å kunne bidra til rekruttering til sporten på en måte de tror på, «learning by doing». Christian er helt enig og er glad for at familiehyttelivet på Gamlestølen viste ham veien inn i hundekjøringa.

Tekst: Eli V. Godager

Foto: Privat

Odd Lund - her med MUSH Synnfjell foran seg.

Christian Beck Jensen.

Ut på tur - aldri sur.

Christians første kjøretur i 2017.

Sledetur vinteren 2021.

Full fres bak hunderumper.

Christian er inne i sin fjerde sesong med hundene.

Ski og pulk, alt er lov!

Løypekjørerne stiller med timesvis av innsats.

Dugnadsånd gjennom hele året.

10 år med MUSH Synnfjell

– tilbakeblikk og noen refleksjoner

Det begynte med litt mumling rundt om rett før jul 2012, ryktet gikk om at «noen» planla et hundeløp i bygda, og det skulle skje allerede første helga i januar 2013. Idrettslagets hundegruppe skulle være arrangør, men vi som satt i styret i Torpa IL hadde ikke hørt særlig om det. Litt sure var vi en kort stund til vi fikk avklart hva som var i gjære, da heiv vi oss rundt og ble med på galskapen. Og siden har dette vært Torpa IL sitt signalarrangement. Fra da og fremdeles det største vinterarrangementet i Synnfjellet.

Den første "logoen" vs. den nye under.

Hundrevis av bikkjer i fellesstarten nederst i alpinbakken ved Spåtind Fjellstue.

Den første skrangleskiosken i Halden.

2014 - det første løpet med startnummer.

Brøyting over demningen på Dokkføy.

Flott utsikt mot Synnfjellet fra Alpinbakken ved Spåtind Fjellstue og MUSH Synnfjells fellesstart.

Hvem hadde vel tenkt at vi i 2022 skulle arrangere det tiende MUSH Synnfjell etter den spede begynnelsen i 2013. Da foregikk det nesten i smug, noen små plakater hadde vi dog laget og hengt opp hist og her. Ingen hadde startnummer på dette nye annerledesløpet. Fellesstart opp slalåmbakken på det som da het Spåtind Sport Hotell og villmarkssjekkpunkt ved Fløyterdammen. Kanskje det første villmarkssjekkpunktet i et norsk hundeløp. Nytenkning fra hjernene bak, Thomas Wærner, Tore Halden og Olaf Henke. Allerede første året var det fulltegna og full rulle i Synnfjellet.

Egentlig var reglene slik at ingen kjørere skulle få kjøpt mat underveis, de skulle klare seg sjøl og det gjorde de nok i 2013. Kvelden før løpsstart i 2014 ble reglene en-

dret og de skulle få lov å kjøpe mat. Bygdas butikker ble robba for gryterett og kjøttdeig, så mat blei det. I den fantastiske første kiosken. Den kan i seg selv stå som et symbol på utviklinga av løpet. Vi har avansert fra presseningskiosken via kiosk i ei brakke til servering i lavvo med sitteplass til 200. Publikumsstallet har økt, og landa stabilt på rundt 1500, det er mange på et lite sted som Torpa.

MUSH Synnfjell har ingen klasser, her stiller alle på samme startstrek, enten man kjører 2, 8, 4 eller 20 bikkjer, enten du bruker slede eller går på ski med pulk. Lav terskel og uhytidelig konkurranse. Obligatorisk utstyr er likt for alle.

Proft, men basert på frivillig arbeid

Ingen har lønn for å drive med MUSH Synnfjell, alt fra løypekjøring til vask av startnummer, betjening av sjekkpunkter, rydding, veipasseringer, markedsføring og nettsider. Ja rett og slett alt. En liten hard kjerne holder på fra tidlig på høsten, mens mellom 80 og 100 frivillige er med helga løpet går. Vi er stolt av dugnadsånden i Torpa. Til å begynne med kunne vi ikke så mye om det å arrangere løp, men etter hvert har vi blitt ganske så profesjonelle og rutinerte. Det er kult.

Få visste om løpet i 2013, veien derfra til nettsider, Facebook-side med nærmere 5000 følgere, Instagramkonto og det å være en del av «løpsNorge», en av de større arrangørene av hundeløp i Norge har vært en morsom reise.

4.1.-6.1.13
Mush Synnfjell

Det inviteres til aktiviteter for hele familien
lørdag 5. januar 2013, fra kl. 11
ved Spåtind Sport Hotel

Barneskirenn - diplom og medaljer (i tillegg betalt for 11.00. start kl. 12)
Muligheter for aking i slalåmbakken (nedre del)

Kl 13.00, kjører og gjør seg klare – 14.00 gir ordføreren startskuddet!
Det er mulighet for å få kjøpt pølser/hamburgere i Grautbus.
Kl 17.30.00: Sjekkpunkt Halden; bål og salg av pølser, kaffe og kakor

Festmiddag på hotellet lørdag 05.01.13 fra 19-21.
Pris 220,- (voksne), 110 (barn). Medlemmer av Torpa IL 20% rabatt.
Påmelding til hotellet!

Plakaten til det aller første MUSH Synnfjell 2013.

Hundeløpet
MUSH Synnfjell
3 - 5 januar 2014

Program

Hjemmesneakra program for det andre løpet i 2014.

Mush Synnfjell

02. – 04. JANUAR 2015

HUNDEKJØRERNE INNTAR TORPA!

MUSH Synnfjell er årets første løp. Mange av hundeporsertens norske profiler stiller til start. 70 hundespenn og nærmere 700 bikkjer møtes til spennende konkurranse i Synnfjellet.

Følg status underveis via K2 (resultatservice) på www.mushsynnfjell.no

NATURENS MULIGHETER
MUSH Synnfjell gir gjennom vinteren en rekke muligheter for å oppleve naturen i et av de aller vakreste fjellområdene i Norge. Mange av de beste mulighetene for å oppleve naturen i et av de aller vakreste fjellområdene i Norge. Mange av de beste mulighetene for å oppleve naturen i et av de aller vakreste fjellområdene i Norge.

BERSEK KENNEL
Kjennetegn på hundeporsertens norske profiler stiller til start. 70 hundespenn og nærmere 700 bikkjer møtes til spennende konkurranse i Synnfjellet.

SJEKKPUNKTENE
MUSH Synnfjell har tre viktigste sjekkpunkter. På sjekkpunktet i Halden starter hundene i løpet. På sjekkpunktet i Torpa starter hundene i løpet. På sjekkpunktet i Synnfjellet starter hundene i løpet.

Den første trykksaken, avis, fra 2015.

2016 - det første MUSH magasin så dagens lys. Ny utgave hvert år er blitt tradisjon og en del av arrangementet i Synnfjellet.

Fra fellesstart til intervallstart

Fellesstart opp slalåmbakken ved det som nå heter Spåtind Fjellstue er spektakulært og publikumsvennlig, men akk så stressende både for kjørere, hunder og arrangører. Etter seks år med fellesstart gikk vi over til intervallstart og fast base for løpet. Fra 2019 skjer alt på sjekkpunkt Halden, start, mål og ett sjekkpunkt. Dette gjør det enkelt for oss som arrangerer og det gjør det enklere å være publikum. All action samlet. Mange kjørere er nok også glade for å slippe fellesstart...

I storm og blest og sol

Ofte har vi vært heldige med været, sola har strålt fra skyfri himmel og alle har kommet i mål, eller brutt av helt andre årsaker enn været. Men vi har også hatt løp der bryt-prosentsen har vært høy på grunn av storm og uvær, der våre mannskaper har måttet geleide kjørere ned fra fjellet. Dette beviser

at MUSH Synnfjell er et høyfjellslop. Været er som det er og blir. Krevende vær krever dyktige løypekjørere og løpsledelse som kan snu seg rundt i en fei. Det har vi, begge deler og jammen er vi stolte av det.

Film og egen sang

Tre ganger har vi fått laga film fra løpet. Disse har vært viktige for å vise fram både sporten og Synnfjellet. Som det største vinterarrangementet i fjellet er vi med på å løfte fram kommunen og regionen.

Gode musikalske krefter i bygda, Camilla og Christine Lächert Svarthol, har også laget løpets egen sang. Veldig kult. Sangen er i seg selv en hyllest til fjellet, bikkjer og kjørere. Vi håper på live fremføring i jubileumsåret 2022.

Jubileum med Mackey på startstreken

Til det femte MUSH Synnfjell (2017) inviterte vi like godt legenden Lance Mackey

fra Alaska, fire ganger vinner av Iditarod. Og jammen sa han JA og kom til Torpa for å kjøre løp, første (og trolig siste) gang han kjørte løp utenfor det amerikanske kontinentet. Litt styrete var det jo med overnatting og service og lån av hunder og alt som hører med, men artig var det. Så viser jo historien at Lance Mackey strever både med livet og med hundekjøringa, men han ga oss noe morsomt og vi håper han ser tilbake på Norgesturen med glede.

Fra programhefte til avis og magasin

Det er nå sjettede gang vi gir ut MUSH Magasinet, løpets «eksterne stolthet», det viktigste er selvsagt å lage et fantastisk arrangement for hundekjørere og bikkjer. Men det er også et poeng å spre kunnskap om hundekjøring og bygda vår. I 2014 lagde vi et lite programhefte, i 2015 lagde vi avis og fra 2016 magasin. Vi har funnet vår form. Prinsippet er

Lance Mackeys første løp utenfor USA - i Torpa!

Lawo og folkefest på Camp Halden 2019

at magasinet minst skal finansiere seg selv, helst gå med overskudd. Vi er stolte av at magasinet hvert år tilfører løpet friske midler.

MUSH Synnfjell – et levende laboratorium for utprøving av nye ting i sporten

I 2018 lanserte vi Synnfjell Rundt, et løp på ca 50 km og vi åpnet dette løpet for kjørere under 15 år, som kjører med ledsager. En suksess fra første stund. Løpet har vært der siden og senere har vi åpnet også MUSH Synnfjell for deltakere under 15 år.

Nå i jubileumsåret 2022 prøves enda en ny ting ut, MUSH Synnfjell EXTRA, 400 km og mulighet for kvalifisering til Femundsløpets lengste distanse. Et «halvdigitalt løp», etter at kjørerne i dette løpet har passert målstreken for MUSH Synnfjell er de «overlatt til seg selv» og tracking gjennom appen «The Musher» skal sørge for at de kjører den distansen de skal, der de skal. Sikkerheten og dyrevelferden skal vi selvsagt ivareta, men ellers ingen service. Dette er utviklingsarbeid.

Elisabeth og Jean Philippe

Det er like moro hvert år, hver gang begge er med, og det har de stort sett vært. Hvem

Vintereventyr for kjørere, frivillige og besøkende på Camp Halden.

vinner, Elisabeth Edland eller Jean Philippe Pontier? Kanskje får vi ny duell i 2022?

Større enn oss selv skal vi aldri bli

Internt i «MUSH-miljøet» er vår egen hundekjøringsnestor Steinar Nilssons vektige ord på det første evalueringsmøtet i 2013 noe vi stadig har med oss: «Ikke gjør dette større enn at dere orker å holde på år etter år.». Ikke så lett når gode ideer dukker opp, men stort sett får vi det til.

Og med Inger Hagerups dikt «Mauren» i bakhodet vil vi fortsette å jobbe for at MUSH Synnfjell skal være både profesjonelt, hyggelig og ikke minst, vi skal være oss sjøl.

Mauren av Inger Hagerup

Liten?

Jeg?

Langtifra.

Jeg er akkurat stor nok.

Fyller meg selv helt

på langs og på tvers

fra øverst til nederst.

Er du større enn deg selv

kanskje?

Tekst: Eli V. Godager Foto: MUSH Synnfjell

Jean Philippe Pontier - ivrig kjører i MUSH Synnfjell

Elisabeth Edland, deltatt på alle løpene!

Oppland
Bygg & Anlegg As

Din hyttedrøm, -vår lidenskap!

Vi gir deg den totale hytteopplevelsen 1000 m.o.h!

*Innflyttingsklare og kortreiste stavlafthytter
på Ølnesseter i Valdres ca 2 t og 15 min fra Oslo*

www.oba.as

TLF 970 33 988

FØLG OSS PÅ INSTAGRAM

Oppland
Bygg & Anlegg As

ADRESSE

Oppland Bygg & Anlegg as
Grimsdal 10
2760 Brandbu

Klubben stilte med spann og vogner.

Det ble mange turer for to- og firbeinte.

Full fres og vellykket dag i Varde IL - trekkhund.

VARDE IL – TREKKHUND viser fram hva hundekjøring kan være

Valpekos!

Trekkhunder er ålreite dyr.

Hundekjøring er ukjent for flertallet i befolkningen. Mange har sett Finnmarksløpet på TV og av og til er det saker i lokale aviser om lokale hundekjørere som gjør det bra i løp rundt om. Men en artikkel skaper ingen opplevelse, ei heller en reportasje på TV.

Dette ville vår «naboklubb» Varde IL Trekkhund i Vardal gjøre noe med. De inviterte inn til familiedag en lørdag i september 2021, hundekjøring og valpekos stod på programmet. De skapte en mulighet for liten og stor til å møte trekkhunder på nært hold og sjøl oppleve hvordan det er å kjøre hund. 300 møtte opp på Osbakken, og 200 av disse fikk seg en tur med et av de mange

spannene klubben hadde mobilisert denne dagen. 20 frivillige fra klubben stilte med til sammen 100 bikkjer for at flest mulig skulle få prøve. Å få kose med en søt og tillitsfull valp gjør godt i sjela både for barn og voksne.

Slike dager er viktig av to grunner. For det første er det viktig at lokalsamfunnene hundekjørere lever i får kunnskap og informasjon om hva hundekjøring er og hvem disse hundekjørerne egentlig er. Å gi «folk flest» innblikk i hundekjørerverdenen skaper grunnlag for god dialog. For det andre er det viktig for rekruttering til sporten. Ingen begynner med en idrett de ikke har sett el-

ler opplevd. Kanskje tenker noen av de 200 som fikk prøvd hundekjøring denne dagen, at JA, dette vil jeg gjøre mer av, dette vil jeg lære mer om. Kanskje blir noen av de mange ungene som fikk en tur med hundespenn denne dagen en av de som banker på døra i en kennel og spør om å få hjelpe til og lære?

Trekkhunder er ålreite dyr, hundekjørere er ålreite folk og hundekjøring er en fantastisk idrett som må oppleves! Å få prøve sjøl gir noe mer enn å bare se på.

Tekst: Eli V. Godager

Foto: M. Johannessen, Varde IL Trekkhund

NORDLANDSHEST I VESTERGARDA

- fra Hadeland med hestegård til Torpa og Synnfjellet

For noe over et år siden flyttet hestebøndene Espen Torvund og Tone Berit Semb sammen med sine Nordlands - eller Lyngshester som de også heter; kjært barn har som kjent mange navn - til Vestergarda i Nord Torpa.

De dro fra vakkert vidstrakt landskap i lavlandet på Harestua i Hadeland til fjellgården «Sør-Gjerdal» i Nord-Torpa. Den ligger vakkert til 650 moh. nær Synnfjell med nydelige langstrakte beitemarker og skoglunder fra tunet ned mot elva «Gjerda». Det angrer de ikke på.

De har funnet seg vel til rette i Vestergarda og føler seg godt tatt imot av bygdefolket. Det gir meg som er tilflyttet Vestergarding selv, anledning til å juble fra alle her, at vi er glade for at de nettopp valgte vår bygd, og for at vi har fått dem som gode sambygdinger. I Vestergarda lever de nær naturen og fjellet, og føler en egen ro og fred ved det. De våkner til fuglekvitter og følger med på det yrende

fuglelivet. Småfuglene tas godt ivare. De har eget «fuglehotell» i tunet med fullpensjon.

Det er fine ridemuligheter langs fredelige grusveger, fjellvann, i skogen og på fjellet. Espen og Tone Berit er glade i vinteren. Vinterlandskapet er nydelig og byr på mange fine skiturer.

De to hestebøndene driver hesteoppdrett og trening. Akkurat nå har de 8 Nordlandshester (Lyngshester) som har norrøne navn alle mann. Hestene er vakre, nøysomme, arbeidsomme, kloke og hardføre. De lever fritt i flokk ute hele året i sitt rette element. Denne norske hesterasen er utrydningstruet. Espen og Tone Berit ønsker å bidra til at bestanden holdes oppe og i hevd. Espen har

dessuten en Døl, Bronso er hans navn. Han er en eldre riktig klok vallak som føllene ser til for å lære det ene og hint, som hvordan man napper til seg deilige granskudd for eksempel. Bjørgeseters Bjarke er tre år og ble kåret på Stav i år. Han er klar for naturlig bedekkingsmoro de kommende to årene. Hesterasen hevder seg godt i alle hestesportgrener; Mounted games, sprang, kjøring, dressur og trav.

Hingstene har fått nytt krypinn av tømmer fra del av den gamle låven, flyttet og satt opp egenhendig av de nevenyttige bøndene. Hingstene har dessuten en liten ridebane utenfor, og utgang til de herligste beiter og skogsområder. Hoppene får også nytt hus

ANNONSE

Nilsons Revisjonskontor AS

**Storgata 69, 2870 Dokka
Boks 117, 2882 Dokka**

tlf: 61 11 25 70 mob: 975 12 571

Store, deilige områder for hestene å løpe fritt hele året.

og all verdens plass. Også hoppehuset bygges av gjenbrukte materialer og tømmer fra egen skog som er trukket fram av Bronso på god gammeldags gentlemans vis. Torv på taket får de med. Hoppene har selvsagt utsikt til hingstene. De får gårdens høner som nærmeste nabo. 10 glade - og inntil hønsehauken begynte å bølge - frittgående høner sikrer hestebøndene egg. Kjøkkenhagen er like ved. Der dyrkes urter og grønnsaker til eget bruk. Planen er å utvide med potetåker neste sesong. Ny driftsbygning er under bygging. Den skal tilpasses den gjenværende delen av den gamle tømmerlåven fra 1730. Gjenbruk og det å handle materialer lokalt og bruke lokale håndverkere er viktig. Det

er bærekraft i slikt.

Og – for ikke å glemme - på fjellhestegården bor det selvsagt både hund og pus! Dimi og Maja!

Det er hyggelig å komme inn i tunet på hestegården hos de nye Vestergardingene – og ryktet sier at en ung sambygding flittig finner veien for hestekos, stell og ridetur, noe Espen og Tone Berit setter pris på.

Tekst og foto: Nina Noss

Flott låve i Sør-Gjerdalen.

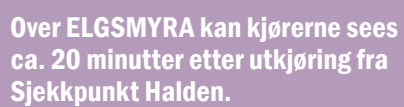
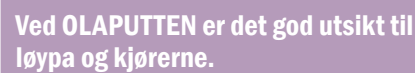
Tone-Berit trives med dyra rundt seg.

Dyr og folk lider ingen nød i Vestergårda.

Myke muler hilser på.

Løypa rundt

Synnfjellet byr på uforglemmelige naturopplevelser, både for hundekjørere og andre friluftsfolk.

Her har vi forslag til ulike steder det er fint å se kjørerne suse forbi under MUSH Synnfjell og Synnfjell Rundt. Følg med på trackinga via WWW.MUSHSYNNFJELL.NO for å se når de ulike spannene er hvor i løypa.

Hello Musher! Magazine

- når verdiene bestemmer retning

Jeg satt på hytta i Junkerdal en sen høstkveld i oktober 2020 og hadde nettopp fått beskjed om at jeg ikke ville få like mange frilansoppdrag framover. Tror det allerede da var både minusgrader og potesno ute. Målet for sesongen var å trene 12 gutter til årets Finnmarksløp i 2020.

Eller mål og mål, allerede da spøkte det kraftig for min del med tanke på pandemien rundt oss. Og nå spøkte det også økonomisk, for er det en ting som er sikkert - så er det at hundekjøring er kostbart. Og det å kjøre løp midt oppi i denne livsstilen og nå pandemien, det kostet plutselig enda mer. En ting er i kroner og øre, en annen ting er kostnaden ved bekymringer.

Dette fikk meg til å tenke på verdiene mine. Jeg liker å skrive, jeg elsker å snakke med andre om hundekjøring, og alle valg jeg automatisk tar er enten relatert til det å leve som hundekjører eller det familiære. Og på hvilken måte kunne jeg bruke disse verdiene til å skape merverdi? Hvordan kunne jeg bruke utdannelsen min som journalist, kunnskapen jeg har fått etter en hel barndom med trekkhunder og snart 10 år i løpskarusellen, og samtidig gi noe til noen av verdi? Jo - jeg kunne starte et nettmagasin. Et nettmagasin som kunne fortelle historier, løfte fram andre hundekjører og bidra til å spre kunnskap - rett og slett få fram lidenskapen, smerten, gleden og erfaringene fra det livet vi mange hundekjører har valgt. Noen

kaller det et virus. Så hvordan lage noe som på sikt skaper samhold, ekthet og åpenhet? Og sånn ble «Hello Musher! Magazine» til. «The art of mushing - people, dogs and passion», et nettmagasin for hundekjører og alle som elsker sporten. Et nettmagasin fra innsiden med hundekjøren og erfaringer i fokus.

Å jobbe fram et magasin koster. Det er en vei som blir til mens man går. Noen ganger går det ganske sakte. Sånn er det når man kjører ett-spenn. Jeg kan ikke sette ut et par fra laget underveis og likevel ha trekkraft i spannet for å komme meg videre. For «Hello Musher! Magazine» har fra dag én vært avhengig av inntekter fra jobben min utenom - og er fortsatt et prosjekt som så vidt går i null.

Og hver gang jeg får en ny abonnent, så kjenner jeg det i magen. I ren takknemlighet og optimisme. Slikt gir energi.

Så hvorfor fortsette? Jo nettopp fordi det stadig kommer til nye abonnenter, og jo flere som melder seg på - jo mer tid kan jeg sette av til å skape innhold. Kanskje vil det bli såpass økonomi i dette nisjemagasinet at jeg kan slippe andre skribenter til? Og ikke minst er det givende å snakke med så mange forskjellige hundekjørere der ute. Alle med sin unike historie og tilnærming til denne altoppslukende måten å leve på - med hunder. Det er utrolig mange fine og flinke folk der ute. Det har jeg virkelig fått kjenne på dette året.

Her om dagen fikk jeg råd til å betale for en egen app til «Hello Musher!», en gledens dag å kunne tilby en litt enklere måte å følge magasinet på. Enda et steg videre, enda en kneik besteget. Selv om jeg måtte dele betalingen i tre.

Når jeg reflekterer over intervjuene som er gjort, er det en ting som slår meg. I alle år som journalist, så har jeg aldri opplevd at ett intervju tar så lang tid, gjerne flere timer, og gjerne langt utenfor hva tematikk gjelder. For det er bestandig så utrolig mye å snakke om når en altoppslukende lidenskap er tema, og hundekjørere, de har tonnevis på hjertet. Men ikke alle har nok formidlingserfaring til å fortelle om all kunnskapen de sitter på, og jeg kjenner sterkt på gleden over å kunne bidra til akkurat dette - være en fortellerstemme som videreformidler noe

både hundekjørermiljøet og andre aldri ville fått høre om, fordi det aldri ville blitt fortalt. Taus kunnskap og spennende historier som virkelig skaper forståelse for hva denne livsstilen handler om - på godt og vondt. På den måten skal også Hello Musher være en slags kontrast til mye av det som overflatisk dukker opp på Facebook og ellers i sosiale media, for under et hvert intervju er målet å ta et slags dypdykk.

*Og det er dette jeg
ønsker å dele, fortelle
og formidle.*

Sett fra utsiden så kan hundekjørerlivet se ganske likt ut. Slik kan det kjennes ut fra innsiden også. Ofte diskuteres treningsstrategier, vi sammenligner antall mil, treningstimer, hastighet, avl, hunder og resultater. Og ofte, så sammenligner vi oss med hverandre. Så er det noe jeg virkelig har fått øynene opp for det siste året, etter timelange samtaler med mange forskjellige hundekjørere, er hvor ufattelig ulike vi er. Hvor store forskjeller det faktisk kan være, til tross for de samme målene, til tross for at mange av oss har hunder fra samme slektstre og en like stor lidenskap for det vi driver med. For alle vi som driver med hundekjøring har vår egen historie, vårt eget perspektiv, våre egne følelser rundt det vi driver med og har alle et totalt forskjellig utgangspunkt.

For ingen av oss har like treningsløyper eller identisk utstyr å kjøre med. Ingen av oss har den samme økonomiske plattformen, lik livssituasjon, den samme helsa og vi er alle utrustet med forskjellig grad av pågangsmot. Vi har personlige styrker og svakheter, og ikke minst er det stort sprik med tanke på erfaring. Vi hundekjørere er så ulike på så mange måter at det også skaper svært sprikende forutsetninger for å drive på med hundekjøring.

Hadde Elisabeth Edland eller Birgitte Næss fått mine hunder for en sesong, så hadde resultatet på løp blitt noe helt annet enn det jeg får til, høyst sannsynlig. Også motsatt, for selv om jeg skulle fulgt en av de superflinke damenes treningsopplegg, eller skulle trent deres hunder - så hadde nok resultatet blitt annerledes uansett, utført av meg.

Likevel er der mange fellestrekk som forer oss. Som gleden over de samme opplevelsene, usikkerhet eller sorgen over noe tapt. Der finnes likhetstrekk om man er 16 eller 70 år i denne altoppslukende hundekjørerverdenen. Og det handler stort sett om selve livet med hundene, kjærligheten til naturopplevelsene og lykken over små og store seiere som igjen kan lagres i erfaringsbanken.

Tekst og foto: Christine Karijord

Christine og Leon, Finmarksløpet

Christine med spannet. Foto: Adam Malis

Fra storbyen tilbake til odelsgården i Torpa

Anders Bakke Klemoen - bonde på 3. året.

Kuer på beite i nærheten av Klemosætra i Nordre Land.

Vi møttes på fjøskontoret for en prat om livet og hverdagen som ung bonde i fjellbygda Torpa. Anders Bakke Klemoen og kona Helen tok over familiegården i 2018, etter relativt lang betenkningstid. Første gang saken var oppe var Anders 15 år og uten de helt klare fremtidsplanene. Nå er han heltidsbonde på tredje året, med 160 kyr på båsen. Langt fra hverdagen med jobb i Oslo og senere med jobb i forsvaret på Jørstadmoen. Anders er en engasjert fyr, så dette kunne blitt en lang sak om norsk landbrukspolitikk, men det skal vi prøve å la ligge... Anders og familien er syvende generasjon som driver familiegården Nordre Klemoen.

Han er odelsgutt, med en to år yngre bror, og det blei altså slik at Anders tok over og kom tilbake etter mer enn 10 år utabygds. År brukt på utdanning både i forsvaret og på BI i Oslo.

At det ble Befalsskolen var vel egentlig litt av en tilfeldighet, det stod mellom et lengre villmarksopphold i Alaska eller utdanning til befal. Etter søknadsfristens utløp fikk han

allikevel sendt inn en søknad, og etter omfattende opptaksprøver kom han inn og har altså befalsutdanning i hærens infanteri. Etter utdanning, praksis og plikttid så han etter nye utfordringer og det ble en bachelor i finans på BI og en periode med jobb i Gjensidige. Men forsvaret ringte og brått var han på plass på Jørstadmoen, først med oppgaver innen økonomi, senere som instruktør i stridsteknikk og overlevelse. Vi snakker om en over gjennomsnittet godt utdannet bonde. Før han tok over gården ville han forsikre seg om at han faktisk hadde kompetanse og tok voksenagronomutdanning mens han fremdeles hadde jobb i forsvaret.

Et nytt liv begynner

27.12.2017 tok Anders sitt første fjøsstell aleine. Han hadde ikke akkurat «tråkka ned dørene» på familiegården siden tidlig i ungdommen, så det var mye å lære. Men uten frykt åpnet han fjøsdøra og kjørte på. Mye i et fjøs er i dag datastyrt, så det hjelper godt å være vant til ulike datasystemer og ikke er han redd for mekaniske ting hel-

ler. Det er bare å prøve seg fram. Skru fra hverandre og sette sammen igjen. Det går.

Dyrevelferd – det viktigste av alt

Bare kua har det bra skal det gå bra tenkte Anders når han starta opp, og det er fremdeles hans ledestjerne som gardbruker. Å ha fått med seg kunnskap gjennom agronomutdanninga gir en plattform for å følge opp dyra på en god måte. Glade kuer – god melk. Nitidig arbeid med fôr, renhold, laboratorieprøver, fjøsmiljø og utegang bidrar til fornøyde kuer.

TikTok-bonden

Du har kanskje sett det, videoene til Anders på TikTok eller Instagram? Eller sett hva han legger ut på Facebook. Han bidrar til å synliggjøre det som skjer på innsida av fjøsdøra. Det er både en måte å spre kunnskap på, men det er også en måte å vise fram hvordan norsk landbruk faktisk drives. Koselig er det også. Er det utfordringer viser han fram det og.

I magasinet Norsk Landbruk fra mai

Anders på militær vinterøvelse.

Leken kalv i snø hos Anders og Helen.

Ku-kos og idyll.

Kona Helen med geitekillling.

Et godt liv som ku på utmarksbeite om sommern.

160 kyr på bås i moderne fjøs.

2021 kan man lese at den mest sette videoen hans på TikTok er sett av 1,4 millioner mennesker. Da har du nådd langt ut over Torpebygda.

Familieliv og bondeliv – ikke alltid en enkel kombinasjon

Å flytte fra by'n og så ta over gård, ja det er et livsvalg. Anders er raus mot kona Helen og er klar på at det er mye som faller på henne. Som melkebonde er man bundet til hus og hjem, men ikke alltid så fri som mange kan tro. Melking og fjøsstell tar ikke ferie hverken julaften, påske eller i sommerferien, to ganger om dagen er det fjøset som kaller. Og i sommersesongen skal det slås og ordnes før til vinter'n. Det må gjøres akkurat når det må gjøres, en bonde drar ikke på tre uker familieferie i juli.

Det er om å gjøre å ha god kommunikasjon og stille opp for hverandre i familien. Helen var jo vant til at jeg var mye borte før også sier Anders, enten det har vært jobb i forsvarret eller perioden jeg satsa fullt på ski. Jeg prøver å stille opp så mye som kua i fjøset tillater, men skulle gjerne sett at

økonomien i jordbruket var slik at jeg kunne hatt en ansatt med meg på drifta. Det hadde gjort hverdagen enklere. Men norsk landbrukspolitikk er ikke slik i dag.

Nettverk

Å være bonde er et ensomt yrke, aleine på traktor'n og aleine i fjøset. Det er godt, og ikke minst nødvendig å ha nettverk av kolleger, enten det er bønder lokalt eller det er kontakter andre steder i landet. Å være politisk engasjert, f.eks. i det pågående «Bondeopprøret» gir grobunn for gode samtaler og opplevelsen av at man gjør noe sammen for å bedre vilkåra i norsk landbruk.

Ikke lett å avslutte samtalen, jeg følte meg litt på skolebenken når det gjelder norsk landbruk og landbrukspolitikk. For her er det mye å lære. Litt tror jeg at jeg fikk med meg. Kanskje mest av alt at innsatsen ikke står i forhold til lønna en bonde kan ta ut.

Ville du gjort det samme valget en gang til må bli det siste spørsmålet til Anders.

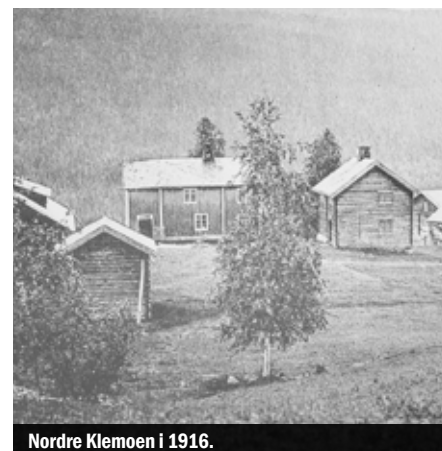
Svaret er vel ja. Jeg har bestemt meg for

å gjøre en forskjell sier han. Å vise fram hva bondelivet handler om, ikke det rosenrøde, men det realistiske. Og selvsagt alltid sørge for at dyra på gården lever det beste liv vi kan gi dem.

Og det ser unektelig ut som de har det godt, alle kuer og kalver som kan sees gjennom de store vinduene i fjøskontoret.

Tekst: Eli V. Godager

Foto: Anders Bakke Klemoen - privat

Nordre Klemoen i 1916.

Lunde- og buhund

– truede hunderaser

Anita bruker mye tid sammen med hundene Dina og Bjørk.

Anita Lund flyttet til familiegården i Torpa i 1999. Med seg på flyttelas-set hadde hun pointer og vorsteher. I Torpa var det plass til å drive mer med hund og hun begynte derfor med trekkhunder, som så mange andre som kommer til Torpa. Etter trekkhundeventyret hadde Anita fremdeles lyst til å drive med hund. Da hun så bilde av buhunden Amanda i magasinet Hundesport, ble hun veldig forelsket i denne. Etter et besøk hos oppdretter så endte hun opp med buhunden Dina.

Vi har tatt en prat med Anita for å finne ut mer om buhund og lundehund.

Anita har vokst opp med blandingshunder som har hatt mye buhund i seg og når jeg spør om hvorfor hun ønsket seg buhund svarer hun raskt. – *Buhund er en rase som passer utrolig bra i skogen og fjellet. En smart hund.*

Jeg ba Anita fortelle litt om de to ulike rasene. – *Lundehunden er en kysthund som ble brukt til å jakte på lundefugl i fuglefjell. Hundene jaktet i flokk og kom tilbake med byttet de hadde fanget. De er veldig tøyelige for å kunne kripe inn i små huler for å få tak i byttet. I tillegg har de 6 tær for å kunne klatre bedre i fjellet.*

LUNDEHUND NÆR UTRYDDING

På slutten av 1940-tallet fantes det kun et

50-talls lundehunder igjen og det ble gjort grep av noen entusiaster for å berge rasen. Anita forteller engasjert om arbeidet de gjør med rasen. – *Det er mange idealister som jobber med avl på en bra måte og i fjor ble det født 140 valper. Lundehunden føder relativt små kull på 1-4 valper. Alle som kjøper valpetisper skriver kontrakt på at de forplikter seg til å avle videre på rasen såfremt det ikke er noen spesielle årsaker som forhindrer dette.*

BUHUND MINDRE POPULÆR

Før i tiden var det veldig vanlig å ha en buhund på gården. Den kunne brukes til gjetting, jakt og til å passe på gården. I dag ønsker de fleste seg en enkel selskaphund.

– Buhunden er en mere krevende rase som trenger utfordringer for å trives. Den passer ikke for alle og det er dårlig gjort å bare ha den og ikke bruke den til noe. Den må bli brukt til noe den har i seg, eller til andre ting som gjør at den får brukt hue skikkelig. Hvis den ikke blir brukt til noe så kan den fort bli en bråkete og vanskelig bikkje.

ET LIV UTEN HUND ER ET FATTIG LIV

Jeg spurte Anita om hvilken hundeperson hun var. Hun tenkte seg litt om før hun svarte. – *Jeg blir fascinert av at hundene foretrekker oss fremover andre av sin egen rase. Samspillet mellom menneske og hund. Jeg bare må ha hund... Et liv uten hund er et fattig liv. Jeg er også opptatt av at hundene får dekket sine behov. Noen trenger fysiske utfordringer, mens andre trenger tid til å snuse rundt. Det er viktig med mental stimuli på de egenskapene vi har avlet fram.*

Rasene lundehund og buhund er ganske forskjellige, hvordan går disse sammen?

- Lundehund er en klovn som alltid er fornøyd og glad. En utholdende turkamerat som alltid går i beina på deg og bare er snill og rar. Buhunden er en mere krevende hund som trenger mere oppfølging, men de passer veldig godt sammen. Hvem passer lundehunden best til?
- Den passer til noen som er mye hjemme

og som liker å sitte å kose med en hund på fanget. Noen som har lyst på en enkel trivelig hund. Egentlig passer den til alle som er snille og som har lyst på en hund.

Hva med buhund?

- Buhunden passer best til noen som skal bruke egenskapene til hunden. Enten det er gjeting eller jakt. Den passer ikke til å bare være selskapshund.

STØRSTE UTFORDRINGER FREMOVER

Hva er de største utfordringene til rasene fremover? – Ta vare på det genetiske mangfoldet fremover. Ikke bare avle på eksteriør. Det viktigste er å avle på et bredt spekter av rasen slik at man ikke mister noe av genene underveis. Et faglig riktig avlsarbeid er nok det aller aller viktigste for begge rasene fremover. Pr. i dag gjøres det nok best arbeid på lundehund med avlsplanlegging for å sikre genmaterialet.

Tekst og foto: Øisten Sørensen

Bjørk - Lundehund

Buhund og Lundehund går godt sammen - legg merke til de karakteristiske potene hos Bjørk i forgrunnen.

Dina - aktiv Buhund

Foto: Gamlestølen

Juvet i vinterdrakt.

Sommeren 2021 stod den gjenskapte Skolmen bru i all sin prakt klar til å besøkes.

Historien om Skolmen bru starter en gang før 1875. Da var det et sterkt ønske om en ny og rettere vei ned fra Vest-Torpa og til Odnas, der dampbåten hadde sitt nordligste stopp på Randsfjorden. Terrenget i Skolmbygda er meget krevende å omforme til brukbar vei, men i 1877 stod Skolmen bru ferdig og kunne tas i bruk. Brua ble bygd som en fagverkskonstruksjon med takoverbygg. Hele 41 meter lang, 3 meter bred og over 4 meter høy. Den amerikanske konstruktøren William Howe hadde ideen om denne konstruksjonen og slike bruer var vanlige i jernbanens barndom.

Skolmen bru stod fra 1877 til 1940. Da ble den satt ut av spill av en sabotasjeaksjon under krigen. Den fikk en stor skade og måtte gjennom omfattende reparasjoner.

Den neste utgaven av brua var uten tak og fikk fort store råteskader. I 1958 var den i så dårlig stand at kommunen valgte å kun tillate fotgjengere å bruke den. Det ble en vanskelig tid for de veifarende. Nordre Land kommune vedtok i en hastesak å framskynde planene om en vei til Torpa, på Vest-siden av Dokka elva. Den kjenner vi i dag som Vest-torpeveien.

Den slitte Skolmen bru ble solgt til private som byggematerialer. Da brua ble borte, ble bygda delt i to. Dette var uvant og trist for innbyggerne i den vesle grenda, som hadde sine familier på begge dalsider.

I mange år var det bare en vintervei over elva. En smal sti på isen mellom brukarene var eneste mulige måten å gå gamle veien mellom de to dalsidene. Ellers måtte man kjøre bil rundt om Dokka.

Året 2019 gikk en gjeng med ildsjeler i gang med å se på muligheten for å gjenopprette bygge brua. Det var ett stort og tungt pros-

jekt. Området var også planlagt som naturreservat. Gamle Skolmen krets ble også gjenopprettet og fikk nytt liv.

I 2020 ble ett stort dugnadsarbeid satt i gang. Gamle veier og stier ble ryddet, gravearbeid på den gamle veien ble gjort og raspartier utbedret. Etter positive signaler fra Statsforvalter, Riksantikvar og diverse fond og stiftelser ble brua vedtatt bygd.

Steinar Moldal og Dovre håndverkssenter tok på seg den store oppgaven med å bygge brua. Tegninger fantes ikke så mye prosjektarbeid måtte gjøres. Bilder av den gamle brua ble samlet inn og studert nøye. Lokalt tømmer ble hogd i spesielle lenger og dimensjoner. Ei bygdesag foredlet treet til riktige mål. Bolter og stag ble levert av en lokal fabrikk, over 500 stk i tallet.

Februar 2021 startet bygginga av topp og bunnsviller. Denne prosessen foregikk på jorden i Nordre Brudalen. Det ble laget en over 40 meter lang ramme og denne ga brua sin riktige overhøyde på 28 m, på midten av brua. Bunn og toppsviller ble deretter delt opp og fraktet ned i dalen til brukarene. Der ble delene lagt ut over ett stillas som dekket hele elva på tvers. Mye av dette arbeidet ble utført med håndmakt. Resten av brua ble bygget på stedet. Vinteren med kulde, snø og is ble en prøvelse.

Tre uker senere kunne stillaset tas vekk og brua stod av seg selv. Taket ble lagt på sommeren samme år. Utrolig mye dugnadsarbeid er lagt ned både med brua og området rundt. Skolmen bru og Skolmbygda i Nordre Land framstår i dag som et hyggelig turområde med mange stier og med mulighet for videre ferd til Torpa, Nordsinni og Østsinni.

Ut ifra registreringer har det anslagsvis vært 2000 besøkende, siden området ble

åpnet i sommer. Bygda har også ett 28 m høyt fossefall i en sidebekk. Fossen heter Torafossen og har en dramatisk historie. Naturen viser seg også fram med sine juv og frodige natur.

Noen av landets sjeldne biotoper finner her. Til og med Unesco Verdensarv har bidratt med penger til prosjektet.

Skolmbygda har også en rik historie som omhandler kunstmalere og bygdeliv. Området er under utvikling og mer kommer.

Det naturlige utgangspunktet for tur i bygda er 5 km, nord for Dokka, langs FV-250 mot Lillehammer. Der kjører man til Brudalen 96. Parkeringsplassen der er den naturlige start på turen rundt i Skolmbygda og Dokkaelva Naturreservat.

Velkommen til turområdet i Skolmbygda.

Tekst og foto: Rune Skredderstuen

Torafossen - vakkert turmål for hundrevis av folk.

I Appetitt er det et høyt innhold av naturlige antioksidanter blant annet fra astaxantin som man finner i krill.

APPETITT

- MYE MER ENN HØYT ENERGIINNHold

LEDDHELSE

Fôrene fra Appetitt inneholder glukosamin og kondroitin. Det er to næringsstoffer som kan være med å bidra til bedre ledd- og bein-helse, sammen med omega-3 som demper betennelsesreaksjoner i kroppen.

IMMUNFORSVAR OG FORDØYELSE

Ved langvarig arbeid har man sett at behovet for anti-oksideranter øker, og at immunfor-svaret må jobbe ekstra. Friske hunder hele veien er så klart et mål. Det er gjort flere ulike studier på sledehunder og antioksi-danter, der man har sett at det er et ekstra behov for tilførsel av nettopp dette. I Ap-petitt er det et høyt innhold av naturlige antioksidanter blant annet fra astaxantin i krill og tilpassede nivåer med vitamin-E. I tillegg bruker vi beta-glukaner fra gjær som gir ekstra støtte til immunforsvaret. Ome-ga-3 fra krill og sildeolje er også med på å støtte immunforsvaret. Spesifikt for å støtte magen bruker vi frukto-oligosakkarider fra

betefiber. Dette er en form for pre-biotika som bidrar til å gi næring til de gode tarm-bakteriene, og dermed er med på å støtte mage-tarmfloraen. I tillegg for å støtte ma-gen bruker vi råvarer som er vennlige for fordøyelsen. Ris gir en ekstra beskyttelse for magen, og lettfordøyelige proteiner kan være avgjørende for å holde magen i sjakk. Tungt fordøyelige proteiner kan skape både magesmerter, diare og luft i magen for hun-dene. Derfor har vi et høyt innhold av lett fordøyelige proteiner fra hydrolysert kylling. Et hydrolysert protein er klippet opp i min-dre deler, som gjør at hunden tar det opp både raskere og lettere.

ENERGI OG RESTITUSJON

Lett fordøyelige fettkilder er viktig for en høypresterende hund. Det er en utfordring å dekke energibehovet til en høypresterende hund, og for å kunne dekke behovet best mulig er ikke bare innholdet viktig, men også hvor lett det tas opp. Når våre hydro-lyserte kyllingproteiner lages, oppstår det

også en stor andel kyllingfett. Dette kylling-fettet er både energirikt og lett fordøyelig for hunden. For en sledehund er det svært viktig at energien den får tilført kan nyttiggjøres raskt. Ved å gi lett fordøyelige fettkilder har man også sett at det kreves mindre trans-portproteiner og produksjon av galle, og kroppen sparer viktige ressurser til restitus-jon. Krillmelet vi brukes som en av kildene til omega-3 i fôret er også på en meget lett fordøyelig form ettersom den er vannløselig. Det vil da blandes bedre med mageinnholdet enn en ordinær fiskeolje, og dermed også tas opp lettere. Ved langvarig arbeid har studier vist at hundene taper vitaminet kolin, derfor tilfører vi krillmel som inneholder nettopp kolin. Kolin er et vitamin som trengs blant annet for nerveimpulser, hukommelse og muskelbevegelse. Hunder med for lite kolin i fôret kan utvikle fettlever.

Thomas Wærner - vinner av bl.a. Finmarksløpet - og den ene lederhunden hans.

KORTREIST, NORSKPRODUSERT OG BÆREKRAFTIG

Dette er noe som står høyt for oss, og det håper vi det gjør for deg også. I Norge har vi en av verdens laveste forbruk av antibiotika på våre produksjonsdyr. Dette gjelder da også for råvarene som brukes i Appetitt. Lavt forbruk av antibiotika er viktig for å unngå resistens, og dersom vi har mange stammer av bakterier som blir resistente mot antibiotika vil vi i fremtiden kunne få stadig flere infeksjoner som ikke lar seg behandle.

Mattilsynet i Norge stiller strenge krav til både råvarekvalitet og dyrevelferd, som en norsk aktør stilles det derfor også strenge krav til oss som forprodusent. Dette er viktig kvalitetssikring for deg og dine hunder.

Kortreist mat er fersk og miljøvennlig mat. Når vi for eksempel bruker hydrolysert kyllingprotein og kyllingfett går råvarene i rør direkte fra slakteri til fabrikk som lager hydrolysert kyllingprotein. Dette sikrer oss langt ferskere råvarer enn om det skal kjøres fra et slakteri til en fabrikk,

deretter ligge på lager en stund før det blir håndtert, for så å lagres litt ytterligere før det skal ligge mange dager på en lastebil fra Europa. I tillegg er besparelsen på miljøet ved transport langt større. Et annet eksempel på hvordan vi tenker bærekraft og miljø er hvordan vi bruker eggesskall som kilde til kalsium. Eggesskall er en meget bra kilde til kalsium, og eggesskallene vi bruker er skall som egentlig skal kastes etter et overskudd fra for eksempel produksjon av pannekakemiks. De trenger innholdet, vi bruker skallet. Vi gir tilbake til deg både i form av miljø, bærekraft, kvalitet og dyrevelferd med våre produkter.

Vi i Appetitt ønsker dere alle lykke til med Mush Synnfjell og resten av sesongen.

Tekst: Milla Stav Nilsen

Foto: Appetitt

Appetitt

NORWEGIAN SUPER PREMIUM FOOD

Denne artikkelen er skrevet av Appetitt og er faktainformasjon om deres arbeid med fôr til hunder som skal yte på høyt nivå. Appetitt er en viktig samarbeidspartner for mange hundekjørere innen langdistanse. Og ikke minst en viktig samarbeidspartner for oss som løpsarrangør.

Johanne Sundby

– HUNDEKJØRER OG PROFESSOR EMERITA

Når du har kjørt lenger enn langt, og til slutt havner høyt oppe på toppen ta væla på Hedmarken – da har du kommet til Johanne Sundby. Her bor hun i idylliske omgivelser med 14 hunder og en handler.

Mitt første møte med Johanne Sundby var for mange år tilbake under Mush Synnfjell. Her ble jeg tilfeldig sittende ved siden av ei dame i spisesalen, som pratet mye og varmt om hundekjørersporten. Hun snakket om takhøyden i hundekjørermiljøet, og forklarte og gestikulerte. Så sier hun, «*du vet, i hundekjørersporten der er det plass til alle, alt fra analfabeten til professoren*», hvorpå jeg spør «*Hvem er professoren?*». Da kommer det kontant fra damen ved min side; «*Professoren, det er meg det!*».

Johanne Sundby vokste opp i Oslo, og ble senere lege og professor i medisin, noe også begge hennes foreldre var. Hun har

undervist medisinstudenter ved Universitetet i Oslo, og i tillegg reist rundt i utviklingsland og jobbet med kvinnehelse i regi av Verdens helseorganisasjon (WHO).

Så hvordan ble hundekjøring en lidenskap med et så urbant og akademisk utgangspunkt? Det er her de to historiene mine flyter sammen, forteller Johanne. Mor til Johanne tok sin medisinske doktorgrad sammen med Benedicte Ingstad, datter av Anne Stine og Helge Ingstad. Mange år senere begynte Johanne å jobbe sammen med Benedicte, og de reiste mye sammen i Afrika. Johanne hadde alltid vært interessert i hunder, og spesielt Siberian Husky. Da hun noen år senere fikk en valp av Benedicte Ingstad, og så fikk muligheten til å ta over søsteren til denne valpen hadde hun fått sitt første «*hundespenn*», som hun gikk mye på ski med.

Oppe hos Ingstads var det mange hunder, og Johanne begynte etter hvert å kjøre

med disse hundene. Dette ble «*learning by doing*», men med bedre utstyr og mer erfaring ble det raskt både samlinger og løp. Etter hvert skaffet Johanne seg sine egne hunder, som alle nedstammet fra Helge Ingstads opprinnelige hunder. Alle de 14 som Johanne har i dag er i slekt med disse hundene.

Hundekjøring har alltid vært viktig som avkobling, forteller Johanne. Man tenker veldig klare tanker når man står på en hundeslede, og man må ha litt ro og fred for å kunne tenke ordentlig. Når Johanne snakker om hva som er viktig for henne i hundekjørersporten så trekker hun frem samspillet med hundene og det å konkurrere samtidig som man tar vare på hundene. På grunn av dette engasjementet leder hun nå etikk og samfunnskomiteen i Hundekjørerforbundet. Hundevelferd er noe det har blitt mye mer fokus på de siste årene, og det er bra, sier Johanne.

Rekruttering til hundekjørersporten er noe Johanne er interessert i, og da spesielt rekruttering av jenter. Hun har vært opptatt av å kunne legge til rette for at jenter, som kanskje er litt forsiktige og som ikke selv har mulighet for å ha egne hunder, kan få lov å prøve seg i denne sporten. Johanne har alltid vært interessert i kapasitetsbygging hos unge jenter, både i jobb og i hundekjøring.

På spørsmål om hvorfor hun valgte å jobbe med medisin og kvinnehelse kan Johanne fortelle at hun vokste opp og ble ung i en veldig politisk tid, der en gryende kvinnebevegelse vokste frem. Her var kvinnehelse og abortspørsmål viktige temaer. Samtidig opplevde hun, på det personlige plan, problemer med å bli gravid. Summen av alt dette gjorde at hun fikk en spesiell interesse for å jobbe med spørsmål knyttet til kvinnehelse, i skjæringspunktet mellom medisin og politikk.

Johanne ble utdannet gynekolog og tok senere en doktorgrad i samfunnsmedisin, og global kvinnehelse ble hennes arbeidsfelt der hun jobbet med kvinnehelsespørsmål i afrikanske land. Hun var blant annet med i den norske delegasjonen

til konferansen i Kairo i 1994, hvor grunnlaget ble lagt for hele verdens politikk rundt disse spørsmålene. Etterhvert ble hun spurt om å sitte i styret i WHO's forskningsprogram om reproduksjon og helse. Hun har jobbet mye i felten både i Afrika og Asia, først med forskning og senere med opplæring. Hun forteller at arbeidet har vært veldig nødvendig og nyttig, men også overveldende. Hvordan skal man få dette til når det er så mye som må gjøres. Samtidig er det viktig å huske på at det nytter, sier Johanne. For eksempel var situasjonen i Kina på midten av 70-tallet omtrent slik som det er i Afrika i dag. Det er sosioøkonomisk utvikling som må til.

Jeg spør avslutningsvis om Johanne har en historie som hun kunne tenke seg å fortelle fra et meget spesielt og begivenhetsrikt liv. Johanne spør meg hva jeg vil høre, og jeg sier at kanskje noe fra Afrika. Hun forteller om en fantastisk reise hun hadde sammen med sin søster i det sørlige Afrika, der de var på en safari i et område som lå svært øde til. Her fikk de oppleve å være to dager sammen med en flokk afrikanske villhunder, som jaktet i bushen og som greide å legge ned et hjortedyr. «Jeg

fikk muligheten til å oppleve på nært hold hvordan de jaktet og la ned dyret, hvordan de delte maten seg imellom og foret valpene og hvordan de slappet av etter jakten». Dette var en helt fantastisk opplevelse, og disse villhundene var så like huskyene som typer, forteller Johanne. Denne historien ble senere en artikkel – «Afrikanske villhunder på jakt», publisert i bladet Hundekjøring.

I disse dager er Johanne i ferd med å avslutte en lang og meget innholdsrik yrkeskarriere. Denne høsten skal hun ha noe undervisning av medisinstudenter i Oslo, og så er det slutt. Da går hun, som 70-åring, over i pensjonistenes rekke, og blir professor emerita, som oversatt til norsk betyr uttjent. Damen som sitter foran meg er på ingen måte uttjent, men som hun sier; «70 år er øverste aldersgrense og da er det slik det blir». Takk for praten, og lykke til videre som hundekjører og akademisk emerita.

Tekst: Anne Cathrine Fossum Endrerud

Foto: Johanne Sundby - privat

Hundeidyll hjemme hos Johanne.

Nettopp fylt 70 år - alder ingen hindring!

ET OSTEEVENTYR GJENNOM 100 ÅR

Snertingdal Ysteri

Snertingdal Ysteris Gauda frister.

Egenprodusert hvit geitost.

Trøffelost - eksklusive smaker og presentasjon.

Det produseres i snitt 400 kg ost i uka.

Ysteriets blåmuggost er viden kjent.

Hvis du tar turen fra Torpa nedover fylkesvei 249 i Snertingdalen kommer du etter hvert til avkjøringen ned mot Dokka, over Østsinniåsen. I dette krysset, på høyre side, ligger Snertingdal Ysteri med sin karakteristiske mursteinspipe.

Snertingdal Ysteri ble etablert i 1919, og her var det ysteridrift helt frem til 1973. Da ble produksjonen i Snertingdal nedlagt, og flyttet til Gjøvik Meieri. Den opprinnelige bygningen som ble satt opp i 1919 var i sveitserstil, og etter 2. verdenskrig har bygningsmassen sett ut slik som den gjør i dag.

På det meste sysselsatte Snertingdal Ysteri 12 – 15 ansatte, for det aller meste var dette kvinnearbeidsplasser. Lokale bønder leverte melk til produksjonen, og ysteriet var en viktig hjørnesteinsbedrift i bygda.

Fra 1973 var det slutt for Ysteriet, og lokalene ble i 1976 først tatt i bruk til traktorverksted frem til midten på 80-tallet. Andre etasje ble brukt til opplæringskontor. Fra ca. 1990 ble lokalene brukt til fiskeforedling, og fra 1993 sto hele bygget tomt. Etter 1993 forfalt bygningsmassen frem til Toril Sogn Haug gjenoppdaget det gamle Ysteriet, og påbegynte restaureringen sommeren 2018.

Første del av restaureringsprosjektet handlet om å gjenreise Ysteridelen i 1. etg. Våren 2019 ble lokalene leid ut til «Den blinde ku», som ønsket å starte osteproduksjon i Snertingdal. De møtte på mange utfordringer, og allerede etter et halvt år gikk de konkurs, høsten i 2019, og lokalene sto på nytt tomme. Toril, som på dette tidspunktet hadde investert store summer i restaureringsarbeidet, var avhengig av at lokalene raskt kunne komme i bruk. I arbeidet med å finne en løsning rundt bruken av Ysterilokalene kom Toril i kontakt med Albert Muilwijk, som jobbet

som småskalarådgiver.

Albert ble veldig interessert i det Toril hadde å fortelle om det gamle Ysteriet i Snertingdal, og i januar 2020 var han på sitt første besøk. Han ble veldig imponert over det han så, og klarte å gi Toril tro på at her skulle de kunne få til noe i fellesskap. Den eneste haken ved Alberts idè var at da måtte Toril i gang med å yste på egenhånd. Den første tanken til Toril var at det kan jo ikke gå. Hun hadde jobbet med interiør i 20 år, så osteproduksjon lå et godt stykke utenfor hennes kompetansefelt. Men som Toril sa, «må man så må man». Toril kastet seg rundt og stilte på opplæring i ysting med Albert. Hun var også på eksterne kurs i ysting, blant annet hos Pascal.

I dag er det Toril og hennes mann som yster i Snertingdal, og de har blant annet tilbakeført den tradisjonsrike blåmuggosten «Normanna Jarl». Den var viden kjent, langt utenfor landegrensene da den i sin tid ble eksportert fra Snertingdal Ysteri til andre land i Europa. De har også fem andre ostepslag som produseres fast ved ysteriet. Det er gouda, nøkkelost, hvit geitost, trøffelost og to blåmuggoster – Godbiten og Blå Viking. Blå Viking er det nye navnet på «Normanna Jarl»-osten. De fikk ikke lov til å produsere osten med det opprinnelige navnet, da Tine eier patentet. Derfor selges i dag den tradisjonsrike «Normanna Jarl»-osten under navnet «Blå Viking». Produksjonen på Snertingdal Ysteri er i dag oppe i 400 kilo ost i uka, og sysselsetter 8 ansatte. De leverer fast til 35 butikker, deriblant til Frogner spesial og begge Jacob's-butikkene i Oslo. I tillegg leverer de selv til flere lokale butikker.

I disse dager er Toril og familien i full gang med å pusse opp 2. etg. i Ysteriet. Ys-

Toril og Kjetil Kjenseth sammen med melkebonde Knut Torgeir - de eier hver sin tredjedel av bedriften.

teriprosjektet har kostet, og selv om Toril har mottatt støtte fra Kulturminnefondet, Riksantikvaren, Innlandet fylkeskommune og Gjøvik kommune har det kostet mye både i arbeidstimer og private penger å gjennomføre dette prosjektet.

Ysteriet er i dag organisert slik at bygget eies av Toril alene, og driftselskapet «Snertingdal Ysteri drift», som står for driften av ysteriet, er delt i tre. Her eier Toril, Kjetil Kjenseth og Knut Torgeir Blystad hver sin tredjedel. Knut Torgeir leverer også kumelk til osteproduksjonen. Mikael Hestekind leverer geitemelk til geitostproduksjonen.

Utvikling og kvalitet er det som kjennetegner tankene fremover, sier Toril. I disse dager har de et spennende prosjekt der de en dag i uken produserer en indiskbasert ost som heter Paneerost på oppdrag. Til jul kommer det i salg en egen ost som de har utviklet på Ysteriet. Planen er at denne vil bli solgt fast i tiden rundt jul hvert år. Denne osten er basert på en gammel oppskrift fra Snertingdal Ysteri tilbake til 1860. Dette er en nøkkelost med hel nellik.

Kvalitetsmessig er alt som produseres fast på Ysteriet etter den høyeste kvalitetsstandarden både nasjonalt og internasjonalt. Denne EFT-standarder gjør at de kan selge ostene sine både i inn- og utland. Så det er intet mindre enn et lite ostepreventyr som skjer på det gamle ysteriet i Snertingdal. Ysteriet har åpen kafé fra torsdag til søndag hver uke, fra kl. 12 – 18. Vi i Mush Magasinet takker for praten og ønsker dere lykke til videre.

Tekst: Anne Cathrine Fossum Endrerud

Foto: www.snertingdalysteri.no

Leif Tore og Ida møttes gjennom hundekjøring og i 2014 overtok de et firma som drev med hundekjøring for turister på Sjusjøen. Det hele begynte som en hobby som gikk over til fulltids jobb. I dag har de 115 huskyer og 6 fast ansatte. Vi satte oss i bilen og besøkte dem hjemme på Mesnali.

DEN DAGLIGE DRIFTEN

Både Ida og Leif Tore jobber fulltid med Sjusjøen Husky Tours. Ida håndterer det administrative, markedsføring og servering. Leif Tore håndterer hundene og driften av kennelen.

– Uten Ida så hadde ikke dette blitt en slik suksess. Jeg er ikke noe god på markedsføring og alle tingene rundt dette, sier Leif Tore.

Ida har bakgrunn fra markedsføring og turisme fra før, og det har vist seg å være en

fordel. I dag har de mange fornøyde kunder som i seg selv er god markedsføring.

– Vi har veldig fornøyde gjester og det sprer seg i sosiale medier. Mange kommer tilbake til oss for å kjøre mer hund, sier Ida.

Leif Tore har drevet med hund i mange år og satser også inn mot løp. Han er engasjert når vi snakker om hundene og sier:

– I tillegg til turistkjøring kjører vi også løp. Det blir en annen fokus på trening og avl når man også satser på løp. Det blir rettferdig for hundene å få lov til å kjøre løp også. Da har de en litt annen fokus i hverdagen.

UT PÅ TUR

Sjusjøen Husky Tours har base på Sjusjøen med egen oppvarmet lavvo. Det er her all aktiviteten foregår. Hundene fraktes opp med bil til campen og stalles opp slik at kundene

kan kose med de før og etter turene. Hundekjøring er veldig eksotisk og jeg ber Ida fortelle litt om turene de tilbyr.

– Vi har 3 distanser på turene: 6, 15 og 30 km. 30 km er den mest eksklusive og da får de kjøre racingslede og får mat etter turen. Alle får pinnebrød og kaffe i en varm lavvo etter tur. Det synes vi er veldig koselig. Alle distansene passer for alle, selv om de ikke har kjørt før.

Sjusjøen Husky Tours har besøkende fra mange forskjellige land med ulike bakgrunn. Jeg spør derfor om hva som er den typiske kunden. – Blant nordmenn er det veldig ofte par som gir hverandre opplevelser i gave. Det er en veldig populær ting å gjøre sammen. I tillegg er det folk som er på hytta og har fått besøk. Da ønsker de å finne på litt ekstra. Kanskje spesielt når de har besøk fra utlandet.

Utenlandske kunder kommer fra hele

Hos Sjusjøen Husky Tours kan du komme tett på hundekjøring i nydelige omgivelser.

verden. Flere har kommet fra Australia og Sør Amerika, det er litt spesielt. Tyskere er kanskje det mest vanlige, men det kommer folk fra alle steder, sier Ida.

SUNNAASSTIFTELSEN

Hundekjøring er en fin måte å komme seg ut i naturen for eldre og funksjonshemmede, og jeg spør Ida og Leif Tore om de har noen slike erfaringer.

– Jeg hadde en kar på 92 år med på tur. Han var veldig glad for å komme seg ut til de områdene han hadde vært i da han var yngre, sier Leif Tore.

– Vi kjører for Sunnaasstiftelsen og det å ta med oss bevegelsehemmede på tur er en av de største gledene vi har med dette, sier Ida.

Tekst: Øistein Sørensen

Foto: Sjusjøen Husky

Ida og Leif Tore - sammen med noen av hundene.

LYST TIL Å PRØVE HUNDEKJØRING?

Hvis du har lyst til å prøve hundekjøring så finner du Sjusjøen Husky Tours her:

www.sjusjoenhuskytours.no

+47 948 46 270

ida@huskytours.co

Å finne roen på «Roli»

Fra et hektisk liv som eiere av blomsterhandel på Nesodden, til ro og en ekte «time out» i Torpa med hageliv og yoga. Heidi Beverli og mannen Bjørn overrasket alle sine nærmeste da de slo til og kjøpte stedet de nå er godt i gang med å forvandle til sin egen lille oase - ved foten av Synnfjellet.

En sein høstkveld tok jeg turen innom Haugtun for å være med på en av Heidis mange yogatimer. Det er ikke yoga jeg vet mest om her i verden, men stilte opp i myke gode bukser, leggvarmere og ullgenser.

Heidismykeogavlappendestemmeønsket meg velkomme og jeg tok plass. 90 min senere følte jeg meg som et nytt menneske. Skuldrene var senka, muskler jeg ikke visste trengte tøyning var gode og avslappet og ikke minst var hodet mitt deilig og tomt for uro.

TIME OUT I TORPA

Etter 18 år med drift av blomsterbutikk på Nesodden, med ti ansatte og begge barna involvert tok en stressende hverdag overhånd. Arbeidssituasjonen gikk gradvis på helsa løs for oss begge to, forteller Heidi, og vi kom til et punkt der vi seriøst begynte å snakke om å gjøre radikale endringer i vår livssituasjon. Vi satte oss ned, gjorde noen regnestykker og bestemte oss for å ta en solid «Timeout». Og selv om dette innebar å selge vårt nybygde hus, kunne ikke tidspunktet passet bedre! Våre 2 voksne barn var i gang med etablering av sine egne liv og støttet 100% opp om vår avgjørelse. Da ble alt enkelt, og det var ikke lenger noe som bandt oss til Nesodden.

Ekteparet kom tilfeldigvis over huset «Roli» i Nord Torpa, og i juli 2017 flyttet de oppover og la stresset igjen på Nesodden.

Å TA GREP I EGET LIV

Heidi forteller at hun utdannet seg til blomsterdekoratør for å ha flere ben å stå på som eier og daglig leder av blomsterbutikken. Men da de etterhvert begynte med salg av hageplanter, tok interessen for hageliv og uterom fullstendig over.

Endringene av livssituasjon, vår «timeout», og det å flytte til Torpa gjorde det mulig for oss å styre hverdagen selv. Og hvilken harmonisk hverdag vi har fått! Urørt natur så å si rett utenfor inngangsdøra, tydelige årstider med hver sin skjønnhet, Synnfjellet og Spåtind tett på. Heldige er vi! Heidi nærmest lyser av en glede og en ro som er henne mange misunt. Slik står det respekt av - å ta ansvar for eget liv og helse.

FJELLHAGEN 675 MOH

Hagen på Roli er det 3. hageprosjektet ekteparet setter igang med. De har feilet og lært massevis underveis i utformingen av hagene opp gjennom årene. Erfaringene har ført til mer gjennomtenkte ideer og ønsker, som nå er mulig å sette ut i livet. Heidi forteller ivrig om hageprosjektet høyt oppunder Synnfjellet - Det som er spennende og helt nytt for oss er at vi her oppe snakker FJELLHAGE- 675 moh. Ganske så annerledes enn klimaet på Nesodden. Sommeren 2020 besøkte vi «Arktisk-alpin Botanisk hage» i Tromsø og ble super-inspirert! Det er håp! Vi kan plante mye mer enn vi tror her oppe i Torpa. Alt fra

og med sone 6 og oppover er innafor og tryggest. Og jeg har blitt gledelig overrasket over hvor mye fint det finnes av hageplanter i disse vekstsonene. Beveger du deg derimot mot sone 5 og videre nedover kan skuffelsen bli stor. Vil benytte anledningen til å sende stor takk til Oddvar Hagen Blomster Hagesenter på Dokka. Stort sett alle innkjøp til hagen er gjort her p.g.a. særdeles god kvalitet og service!

Å FINNE ROEN

Begeret var fullt for lenge siden, det rant nå bare over, og vår «timeout» kunne ikke kommet på et bedre tidspunkt, forteller Heidi. Nå ble det også mulig for henne å starte med Yoga, som et ledd i å begynne å ta mye bedre vare på seg selv. Tidligere puttet Heidi bare trening opp på en allerede stappfull timeplan. Kroppen prøvde lenge å si fra og hun fikk merke det fysisk. Hun hørte, men bare såvidt, den tynne lille stemmen oppe i hodet som febrilsk ropte «Heidi- tempoet går for fort, det er for mye, nå må du stoppe!»

Heidi startet med Yoga for fem år siden, mest for sin egen del. Det første møte var med hvilende Yoga, som passet henne veldig bra siden det var ro og hvile hun trengte akkurat da. Det ble en del kurs i denne Yogaformen. Hun ble snart klar for dynamisk yoga som er mer bevegelse- og styrkebasert trening. Etterhvert trente hun begge disse yoga-

formene hjemme på egenhånd, og i midten av juni 2020 begynte Heidi så smått også å undervise her oppe, i kjellern på Nærbutikken. Heidis Yoga ble født.

UTFORDRINGER OG ONLINEKURS

Etterhvert ble det Yoga-kurs i andre lokaler, Skytterhuset i Aust Torpa, i Solheim og på Spåtind hotell. Pandemien har skapt utfordringer, men Heidi er løsningsorientert og har instruert yoga online på Zoom.

Da det ble gjenåpning tok hun kontakt med Kristin - eier og driver av Haugtun Gårdspensjonat. Det resulterte i faste formiddags- og kveldstimer tirsdager og torsdager på Haugtun, fra og med september i år. I oktober ble tilbudet utvidet på Haugtun med et 8 ukers høstkurs for nybegynnere.

Oktober 2020 startet min sertifiserte Yogalærer-utdanning ved Axelsons Institute i Oslo, og jeg ble uteksaminert som Yogalærer i September i år. Skolen jeg har gått er en Multistyle-utdanning som omfatter de fleste og mest kjente Yoga-formene, forteller Heidi da jeg spør om hva slags bakgrunn hun har for å undervise.

HVA ER YOGA?

Yoga er et indisk ord som direkte oversatt betyr «union». Ordet kan oversettes til å binde sammen, skape forening, og i Yoga sammenheng er det ønskelig å forene den fysiske kroppen med det mentale sinnet. Den ene

delen fungerer ikke så godt dersom den andre delen ikke fungerer. Dyp, rolig PUST blir den viktige broen eller bindeleddet slik at det er mulig å oppnå kontakt og samstemthet mellom disse to delene av en selv. I utøvelsen av yoga blir du oppmerksom på hvordan du puster. Du får kjennskap til ulike pusteteknikker som virker beroligende, oppvarmende, og som gir støtte til musklene på innsiden av kroppen.

YOGA TIL FOLKET!

Heidi er veldig opptatt av, og ønsker å fjerne de gamle «mytene» om at Yoga er noe fremmed, rart, skummelt, sært og alternativt! Alle som har en kropp kan gjøre Yoga! Og den klassiske kommentaren om at «jeg er for stiv til å gjøre yoga» har for lengst gått ut på dato. Yoga er til for å myke opp i stivhet. På ditt eget nivå, på din kropps premisser og med din tilgjengelighet. - Jeg mener det bør legges til rette slik at Yoga er tilgjengelig for alle som vil, forteller en engasjert yoga-instruktør.

Yoga er trening på lik linje med alt annet, med den ekstra fordelen at du hele tiden har en instruktør som ved behov kan veilede og hjelpe deg. Vi trener bevegelse, styrke, balanse, stabilitet. Vi styrker og strekker både kropp og sinn.

HEIDIS YOGA

Heidi tilbyr enkelttimer i tillegg til gruppe-

timene. Timene tilpasses nybegynnere, «litt øvet», deg med kroniske muskel- og leddplager, deg som pensjonist, og deg med en sliten traktorrygg. Om du har høye skuldre, en forstuet arm eller et brukket ben, kom likevel! Heidi er dypt engasjert når hun snakker om Yoga, og hager, men det er likevel en ro rundt henne som smitter over på deg.

Etter en prøvetime, så er det garantert at jeg kommer tilbake for å fortsette hos Heidi utover vinteren. Hun er opptatt av å dele den roen hun selv og mannen Bjørn har funnet frem til i Torpa.

-Det finnes alltid alternativer, og uansett kan vi alltid øve på å finne dyp, rolig pust. Faktisk kan det at du selv vet å finne frem til din rolige pust fremfor mye annet hjelpe deg å kjenne bakkekontakt under føttene og til å stå fjellstøtt i deg selv. Uansett om det til tider blåser på toppene og stormer rundt deg.

Har du lyst til å prøve selv, så kan du lese mer inne på Heidis facebooksider Heidi's Yoga, eller Instagram - heidis yoga20.

Tekst: Anne Hilde Taraldstad
Foto: Heidi Beverli og AH. Taraldstad

Heidi tar gjerne en økt yoga i hagen hjemme.

Bjørn og Heidi.

Lidenskap for blomster og hage.

Hvorfor ikke en yoga-pause i skisporet?

Hage og yoga - i full harmoni.

SELGE HYTTE?

TA KONTAKT MED VÅRT KONTOR PÅ DOKKA

Trine Grini

tlf. 970 37 811

Caroline Svensrud

tlf. 952 87 057

Partners Eiendomsmegling, Dokka
Storgata 28, 2882 Dokka

Hovedkontor: Storgata 10, 2815 Gjøvik
www.partnersiendomsmegling.no

& PARTNERS
EIENDOMSMEGLING
i samarbeid med GOBB

Design: Profil Grafisk | www.profilgrafisk.no

Kurs i baby- og
småbarnsvømming

Lillehammer og Torpa

Info og påmelding

www.ritataje.no

Vi hjelper deg gjerne!

Vi i Bygghjelpen hjelper deg med
dine prosjekter, store som små.

Hos oss finner du et komplett
varerhus med masse varer på lager.

Vi leverer gjerne på døra også.

Henger kan du leie gratis om du vil
hente selv.

Kom innom oss da vel!

DOKKA

Storgaten 123
2870 Dokka

Tlf: 61 11 34 50

Åpent: 7-17, 9-14

BYGGMAKKER

Ullsaker Panorama

ullsakerpanorama.no

50 TIL MIDDAG, 26 TIL OVERNATTING I 9 SOVEROM

Ernst Olav Nilsen tlf: 901 72 161

STORHYTTER FOR JUBILEUMSFEIRINGER
MØTER - FAMILIEFERIER

Rørlegger

WILLY FRAMNES

– din rørlegger i Nordre Land

2881 Aust Torpa

tlf. 913 84 961

DITT LOKALE SAGBRUK!

Vi kan tilby:

Villmarkspanel
Laftetømmer
Takåser barket eller høvlet
Firkant

Grove og lange dimensjoner
Justert skurlast
Listverk
Leieskur

LABBEN DYREBUTIKK

Storgt. 48, Dokka.
Tlf. 99 35 14 90

VOM

Vi har **15%** rabatt på VOM
og hundemat hele MUSH-helga!

Tømrerarbeider
Tilbygg
Rehabilitering
Graving

Org.nr 984 129 408 mva

Tømrer
MARIUS ROE HAGEN

Nord-Torpvegen 1561
2880 Nord-Torpa

TLF 901 69 741

rohabygg@gmail.com

Bjerkeset Bygg

HUS, HYTTER OG GARASJER

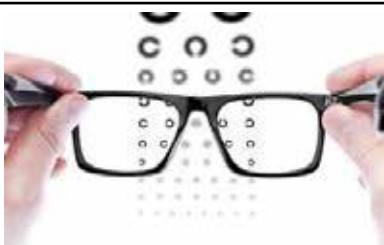
DIN IDEHUSFORHANDLER I GJØVIK, LAND OG TOTEN

TLF 911 38 217 MAIL post@bjerkeset.no WEB www.idehusgjovik.no

Hovedimportør og
forhandler av
Tracker hundepøiler

Dokka
ELEKTRONIKK AS

tlf: 61 11 80 00
post@dokka-elektronikk.no

BRILLE
huset

Optiker Astrid Sletten
2870 Dokka TLF: 61 11 22 60

STIFTELSEN

RIISBY

BEHANDLINGSSENTER

Nordsinni 365, 2870 Dokka

www.riisby.no

KIWI Dokka
man-lør 7-23

KIWI mini
pris

Storgata 52, Holmentunet
2870 Dokka

tlf: 61 11 19 52

ÅPNINGSTIDER
Man-fre 09 - 19
Lørdag 09 - 16

Feriespesialisten

OPPLAND ARRANGEMENT

Din lokale turoperatør – skreddersydde turer for lag/foreninger,
skoler, korps samt egne påmeldingsturer.

www.feriespesialisten.com - tlf. 61 29 26 55

LAND
design

TRENGER DU HJELP MED DINE
NETTSIDER? VI REDESIGNER
ELLER LAGER NYE. TA KONTAKT
FOR ET UFORPLIKTENDE MØTE.

nina@landdesign.no

Nettsider - Grafisk profil - Logo - Design - Reklame - Instagram - Facebook

Land Design - Stormoen 49, 2870 Dokka, Tlf: +47 90 79 39 08 - E-post: nina@landdesign.no, www.landdesign.no

DOKKA BILCO A/S

2870 DOKKA Tlf. 61 11 17 00

post@dokkabilco.no - www.dokkabilco.no

Vi utfører alt av elektrikerarbeid i hytter, hus og fritidsboliger. Ta kontakt med oss i dag så vi kan skreddersy en løsning for deg.

Besøk oss på våre nettsider www.torpa-el.no
tlf: 61 11 25 25 post@torpa-el.no

fagmøbler®

Velkommen til trivelig møbelhandel!

Fagmøbler Dokka

Jevnakerveien 16

Tlf. 61 11 00 07

Åpningstider

Man.-fre: 10-18

Lørdag: 10-15

VOKKS

Gamlestølen

Fjelleventyret i Valdres

Velg din hytte og tomt på Gamlestølen

Gamlestølen ligger i Synnfjell Vest i Valdres og er et hytteområde som har beholdt sin sjel og sin praktfulle natur.

Tlf: 45 97 88 44

Tlf: 90 52 89 53

Booking m.m. 45 97 88 45

Ta kontakt for visning/prospekt

Tlf. +47 61 12 17 00 • post@gamlestolen.no • www.gamlestolen.no

